

Historie a současnost jednotky sboru dobrovolných hasičů obce Mostkovice

Pavla Grimová

Bakalářská práce
2024

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta logistiky a krizového řízení

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta logistiky a krizového řízení
Ústav ochrany obyvatelstva

Akademický rok: 2023/2024

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Pavla Grimová**
Osobní číslo: **L21577**
Studijní program: **B1032A020002 Ochrana obyvatelstva**
Forma studia: **Prezenční**
Téma práce: **Historie a současnost jednotky sboru dobrovolných hasičů obce Mostkovice**

Zásady pro vypracování

1. Zpracujte rešerši vztahující se k předmětné problematice.
2. Analyzujte problematiku vztahu aktivit jednotky sboru dobrovolných hasičů obce Mostkovice k ochraně obyvatelstva.
3. Navrhněte případná opatření pro zvýšení efektivity a akceschopnosti jednotky sboru dobrovolných hasičů Mostkovice.

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

1. VILÁŠEK, Josef a FUS, Jan. *Krizové řízení v ČR na počátku 21. století*. 2. vydání. Praha: Univerzita Karlova: Karolinum, 2022. ISBN 978-80-246-5498-0.
2. Kolektiv autorů. *Ochrana obyvatelstva a krizové řízení: skripta*. 1. vydání. Praha: Ministerstvo vnitra – generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2015. ISBN 978-80-86466-62-0.
3. LEGRAND, Jérôme. *Common Security and Defence Policy*. Online. In: www.europarl.europa.eu/, 2023. Dostupné z: https://www.europarl.europa.eu/erpl-app-public/factsheets/pdf/en/FTU_5.1.2.pdf.

Další odborná literatura dle doporučení vedoucího bakalářské práce.

Vedoucí bakalářské práce: **doc. RSDr. Václav Lošek, CSc.**
Ústav ochrany obyvatelstva

Datum zadání bakalářské práce: **1. prosince 2023**

Termín odevzdání bakalářské práce: **3. května 2024**

L.S.

doc. Ing. Zuzana Tučková, Ph.D.
děkanka

prof. Ing. Dušan Vičar, CSc.
ředitel ústavu

V Uherském Hradišti dne 4. prosince 2023

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že:

- bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému a dostupná k nahlédnutí;
- na moji bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- podle § 60 odst. 1 autorského zákona má Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- pokud je výstupem bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považuji se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

- že jsem na bakalářské práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
- že odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou obsahově totožné.

V Uherském Hradišti, dne: 3.5.2024

Jméno a příjmení studenta: Pavla Grimová

.....
podpis studenta

ABSTRAKT

Tato bakalářská práce je věnována ochraně obyvatelstva a rolím jednotek sborů dobrovolných hasičů v rámci integrovaného záchranného systému. Teoretická část práce se zaměřuje na základní principy ochrany obyvatelstva, strukturu a funkci integrovaného záchranného systému. Praktická část práce je věnována jednotce sboru dobrovolných hasičů obce Mostkovice, konkrétně její historii, technickému a personálnímu zabezpečení a akceschopnosti.

Klíčová slova: hasičský záchranný sbor, integrovaný záchranný systém, sbor dobrovolných hasičů, Mostkovice, mimořádné události, SWOT analýza, Ishikawa diagram

ABSTRACT

This bachelor thesis is devoted to the protection of the population and the roles of volunteer fire brigade units within the integrated rescue system. The theoretical part of the thesis focuses on the basic principles of population protection, structure and function of the integrated rescue system. The practical part of the thesis is devoted to the unit of the volunteer fire brigade of the municipality of Mostkovice, specifically its history, technical and personnel support and its operational capacity.

Keywords: fire rescue corps, integrated rescue system, volunteer fire brigade, Mostkovice, emergencies, SWOT analysis, Ishikawa diagram

Tímto bych chtěla poděkovat především mému vedoucímu práce, kterým je pan doc. RSDr. Václav Lošek, CSc, a to za jeho trpělivost a rady při vypracování této práce. Chtěla bych také poděkovat svým rodičům, kteří mi celé studium umožnili. Děkuji i svým přátelům, za jejich podporu a rady, které mi napomohly celou práci dokončit.

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD.....	9
I TEORETICKÁ ČÁST	11
1 ÚVOD DO PROBLEMATIKY	12
1.1 OCHRANA OBYVATELSTVA	14
1.2 KRIZOVÁ SITUACE	16
2 INTEGROVANÝ ZÁCHRANNÝ SYSTÉM	20
2.1 MIMOŘÁDNÉ UDÁLOSTI.....	22
2.2 NATUROGENNÍ MIMOŘÁDNÉ UDÁLOSTI	23
2.3 ANTROPOGENNÍ MIMOŘÁDNÉ UDÁLOSTI	26
2.4 INFORMOVANOST A PŘIPRAVENOST OBYVATELSTVA V PROBLEMATICE MIMOŘÁDNÝCH UDÁLOSTÍ.....	27
3 HASIČSKÝ ZÁCHRANNÝ SBOR ČESKÉ REPUBLIKY	28
3.1 UKOTVENÍ V PRÁVNÍCH NORMÁCH.....	28
3.2 ORGANIZAČNÍ STRUKTURA	28
4 JEDNOTKY POŽÁRNÍ OCHRANY	30
4.1 BOJOVÝ ŘÁD JEDNOTEK POŽÁRNÍ OCHRANY	31
5 JEDNOTKY SBORU DOBROVOLNÝCH HASIČŮ	34
5.1 ÚKOLY JEDNOTEK SBORŮ DOBROVOLNÝCH HASIČŮ OBCÍ.....	34
5.2 SLOŽENÍ VÝBORU A PRAVOMOCI JEDNOTLIVÝCH ČLENŮ SBORŮ DOBROVOLNÝCH HASIČŮ.....	35
ZÁVĚR TEORETICKÉ ČÁSTI	39
II PRAKTICKÁ ČÁST.....	40
6 HISTORIE A SOUČASNOST OBCE MOSTKOVICE.....	41
6.1 VÝZNAMNÉ OBJEKTY NA ÚZEMÍ OBCE	41
6.2 VAROVÁNÍ A INFORMOVÁNÍ OBYVATELSTVA V OBCI	44
6.3 POVODŇOVÝ PLÁN	45
7 HISTORIE A SOUČASNOST JEDNOTKY SBORU DOBROVOLNÝCH HASIČŮ OBCE MOSTKOVICE	49
7.1 POPIS TECHNICKÉHO ZABEZPEČENÍ SBORU DOBROVOLNÝCH HASIČŮ OBCE MOSTKOVICE	50
7.2 VÝJEZDY JEDNOTKY SBORU DOBROVOLNÝCH HASIČŮ OBCE MOSTKOVICE ZA ROK 2023	52
8 SWOT ANALÝZA JEDNOTKY SBORU DOBROVOLNÝCH HASIČŮ OBCE MOSTKOVICE.....	58
9 ISHIKAWA DIAGRAM.....	64

10 NÁVRH PRO ZLEPŠENÍ	66
ZÁVĚR	67
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	69
SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK	74
SEZNAM OBRÁZKŮ	76
SEZNAM TABULEK.....	77
SEZNAM PŘÍLOH.....	78

ÚVOD

Ochraně obyvatelstva obecně je v dnešní době přisuzován čím dál větší význam pro zachování bezpečí ve společnosti, její stability a celkové kvality života. Zhoršující se situace ve světě, ať už na blízkém východě či v Evropě, neustále zvyšuje pravděpodobnost hrozeb či vytváří úplně nové. Kvůli tomu je důležité mít efektivní koordinovaný přístup k bezpečnosti občanů. V České republice bezpečnost obyvatelstva zajišťuje bezpečnostní systém, kterého jsou součástí složky integrovaného záchranného systému. Jedním ze subjektů tohoto systému jsou právě i jednotky sborů dobrovolných hasičů obcí, které sehrávají nenahraditelnou roli v provádění záchranných a likvidačních prací u mimořádných událostí. Mimořádné události se neustále mění a zhoršují. Pod tímto pojmem si v rámci lidské činnosti nelze představit jen teroristické útoky či havárie, ale i klimatickou změnu samotnou. Zvyšující se teploty a snižující se srážky vedou k horším průběhům mimořádných událostí, třeba požárů, které řeší i jednotky sboru dobrovolných hasičů. Měnicí se klima přináší do České republiky problémy, kterých byla do teď ušetřena. Příkladem je tornádo, které se roku 2021 prohnalo jihem Moravy. Každá mimořádná událost slouží jako nová zkušenost, která poslouží k otestování funkčnosti části či celého systému. Díky ní lze najít mezery, chyby a problémy, na které se lze do budoucna lépe připravit.

Dalším problémem jsou i moderní technologie, které přináší i nové hrozby, na které musí být jednotky systému vycvičeny a řádně proškoleny. Neustálý vývoj vzdělání a výcviku je nutný pro efektivní zvládnutí nových a stávajících situací.

Cílem této bakalářské práce je tedy přiblížit obecnou problematiku bezpečnostního systému v České republice, integrovaného záchranného systému a sboru dobrovolných hasičů a konkrétně představit jednotku sboru dobrovolných hasičů obce Mostkovice, její historii a technické vybavení a zpracovat analýzu na její současný stav a akceschopnost.

V teoretické části budou tudíž popsány základní pojmy pojící se k tématu práce, jako bezpečnostní systém České republiky, činnosti integrovaného záchranného systému, organizační struktura hasičského záchranného sboru, popis úkolů jednotek sboru dobrovolných hasičů.

Konkrétně se pak v praktické části bude věnovat obci Mostkovice, jejímu popisu a historii a posléze i jednotce sboru dobrovolných hasičů obce Mostkovice. Součástí bude nejen historie jednotky, ale i její technické a personální vybavení a historie výjezdů. Účelem práce

je tedy především okomentovat akceschopnost samotné jednotky, najít existující problémy a navrhnout řešení, které by mohly situaci v rámci jednotky zlepšit.

V práci bude použita metoda řešerše a analýza akceschopnosti jednotky sboru dobrovolných hasičů obce Mostkovice pomocí analýzy SWOT a Ishikawa diagramu.

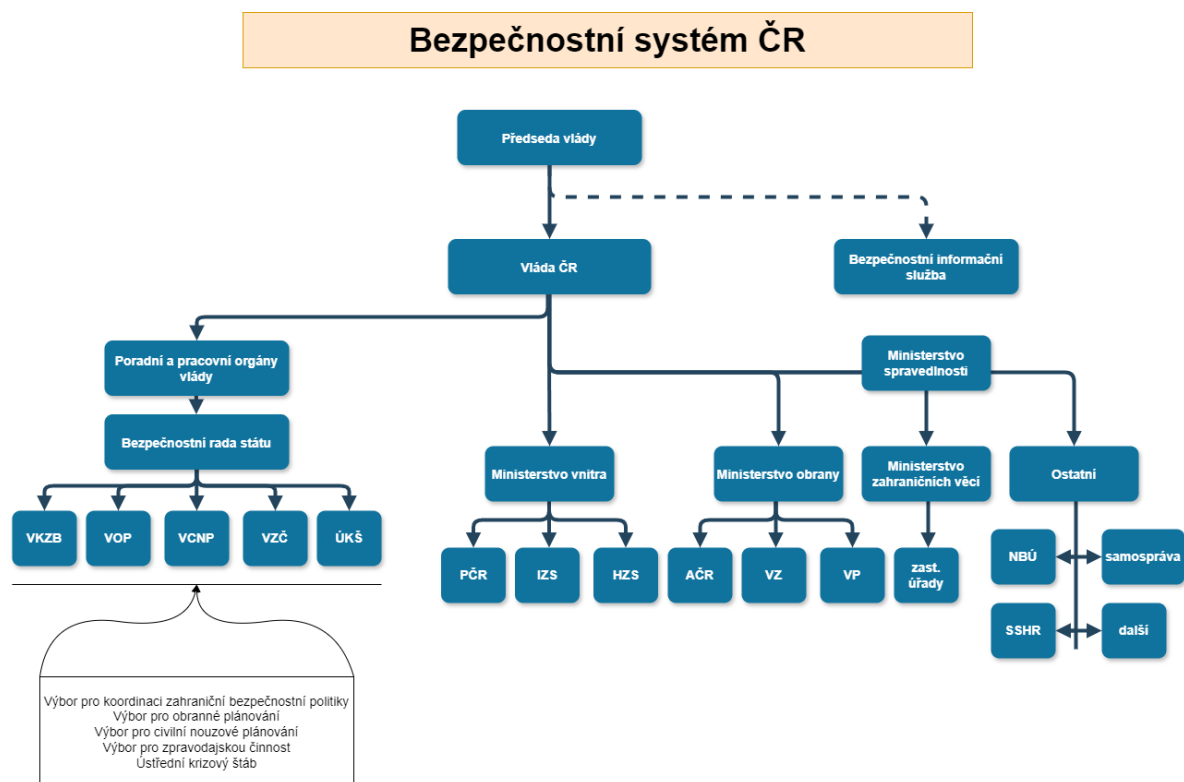
I. TEORETICKÁ ČÁST

1 ÚVOD DO PROBLEMATIKY

V rámci tématu je potřeba vymezit základní pojmy, které souvisí s tématem ochrany obyvatelstva a bezpečnosti obecně v České republice.

Bezpečnost České republiky spočívá v zajištění ochrany jednotlivce a jeho života, zdraví a majetku. K tomu je nezbytné zajistit bezpečnost státních institucí a rozvíjet procesy a nástroje, které slouží k posilování bezpečnosti a ochrany obyvatelstva. To vyžaduje aktivní spolupráci občanů České republiky, právnických a podnikajících fyzických osob a orgánů veřejné správy. Bezpečnostní zájmy lze chránit i zvenčí samotného státu, a to pomocí solidarity se spojenci, jako je NATO či EU. Mezi základní kroky k zajištění obrany a bezpečnosti státu jsou aktivní účast v rámci kolektivní ochrany NATO, spolupráce s partnerskými zeměmi a rozvoj schopností v rámci EU.

Bezpečnost České republiky zajišťují orgány státu. Stát je mocenskou jednotkou s pravomocí vládnout, soudit a vytvářet zákony. Zahrnuje ozbrojené síly, státní aparát, soudní moc a bezpečnostní sbory. Fyzické zabezpečení je úkolem speciálně zřízených pilířů bezpečnosti, jako jsou: ozbrojené síly, ozbrojené bezpečnostní sbory, záchranné sbory a havarijní služby (Kolektiv autorů, 2015). Na obrázku 1 je znázorněn bezpečnostní systém ČR.

Obrázek 1 – Bezpečnostní systém (vlastní zpracování)

Bezpečnostní politika zahrnuje opatření a kroky sloužící k prevenci a eliminaci případných hrozeb a rizik s cílem zajištění vnitřní a vnější bezpečnosti státu a ochranu občanů. Hlavním článkem zajištění bezpečnosti státu jsou ozbrojené síly, vojenské zpravodajství a další instituce státní správy či právnické a podnikající fyzické osoby (Bezpečnostní strategie České republiky, 2023).

17. února 1999 byla schválena první **Bezpečnostní strategie** České republiky. Jedná se o základní koncepční dokument bezpečnostní politiky státu. Obsahuje bezpečnostní zájmy České republiky, popis bezpečnostního prostředí, strategii prosazování bezpečnostních zájmů ČR či východiska bezpečnostní politiky státu. K její novelizaci došlo roku 2001 a 2003, kdy bezpečnostní strategie počítala s členstvím v NATO a budoucím členstvím v EU. Zatím nejnovější Bezpečnostní strategii České republiky je dokument z roku 2023. (Kolektiv autorů, 2015; Ministerstvo vnitra České republiky, 2021).

V České republice se rozdělují **bezpečnostní zájmy** dle jejich důležitosti. V rámci bezpečnostní strategie jsou rozděleny na tři skupiny a to životní, strategické a významné.

- Životní zájmy = svrchovanost státu, územní celistvost, politická nezávislost, ochrana základních lidských práv a svobod, svoboda obyvatel a další;
- Strategické zájmy = bezpečnost a stabilita v euroatlantickém prostoru, naplňování strategického partnerství mezi NATO a EU, zajištění vnitřní bezpečnosti a ochrany obyvatelstva, prevence a potlačování hrozeb aj.;
- Významné zájmy = snižování kriminality, posilování veřejné informovanosti, vědecko-technický rozvoj, ochrana životního prostředí aj.

Bezpečnostní hrozby jsou definovány v rámci dokumentu Bezpečnostní strategie jako fenomény schopné potencionálně poškodit zájmy státu. Mohou vznikat buď přírodně, nebo může být aktér jedinec, skupina, organizace či stát.

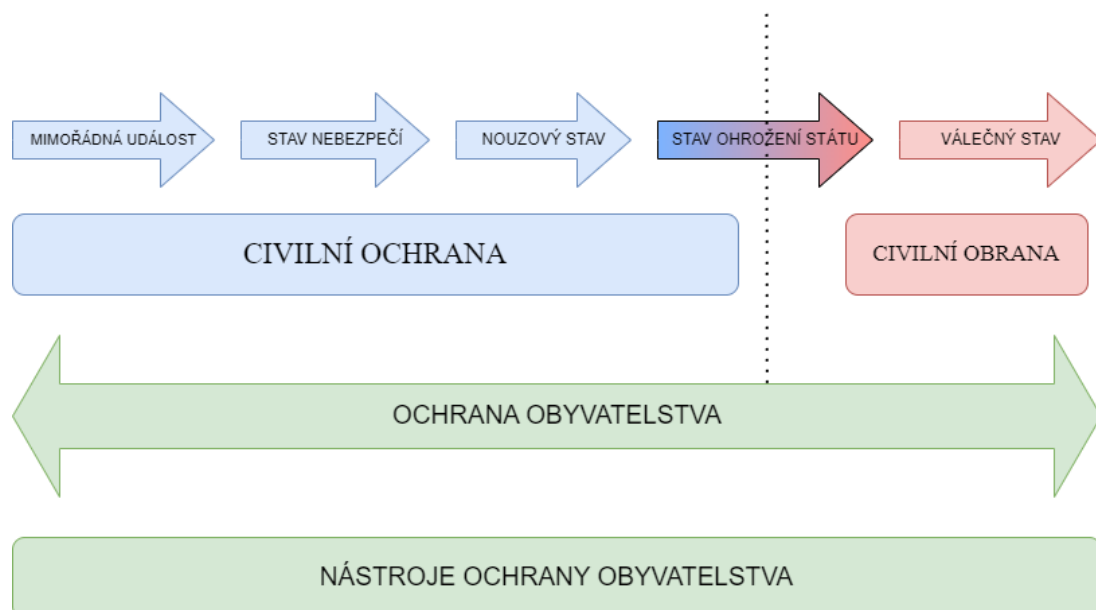
- Druhy bezpečnostních hrozeb: terorismus, šíření zbraní hromadného ničení, kybernetické útoky, nestabilita a regionální konflikty v euroatlantickém prostoru a jeho okolí, negativní aspekty mezinárodní migrace, organizovaný zločin a korupce, ohrožení funkčnosti kritické infrastruktury, přerušení dodávek strategických surovin nebo energie a pohromy přírodního a antropogenního charakteru (Vilášek a Fus, 2022).

Hrozby lze členit dále na:

- vnější hrozby (ohrožení suverenity a celistvosti státu, v takových případech je především vyžádáno zapojení Armády České republiky);
- vnitřní hrozby (ohrožení vnitřního pořádku a veřejné bezpečnosti, o vnitřní bezpečnost se stará především Policie ČR);
- ostatní hrozby (mimořádné události, přírodní a technologické katastrofy atp., řeší zejména Hasičský záchranný sbor ČR) (Kolektiv autorů, 2015; Ministerstvo vnitra České republiky, 2021).

1.1 Ochrana obyvatelstva

Před nástupem ochrany obyvatelstva byly definovány protiletcecká ochrana, civilní obrana a civilní ochrana. Původně se jednalo o obranu společnosti proti následkům konfrontační války. To znamenalo, že každý subjekt, jako byly obce, města, výrobní podniky, školy, nemocnice aj., byl připraven na náhlé aktivity pro zajištění ochrany obyvatelstva. Byly postaveny úkryty, pozorovatelný, chráněná pracoviště apod. Byly připraveny prostředky individuální ochrany a vytvořeny zařízení civilní ochrany. Pojem ochrana obyvatelstva byl zaveden roku 2000. Dle zákona o integrovaném záchranném systému je pojem definován jako plnění úkolů civilní ochrany. Pod úkoly civilní ochrany spadají aktivity jako varování, evakuace, ukrytí a nouzové přežití obyvatelstva. Dále se zde nacházejí další opatření sloužící k zabezpečení života zdraví a majetku (Vilášek a Fus, 2022).

Obrázek 2 – Vztah ochrany obyvatelstva, civilní ochrany a civilní obrany (vlastní zpracování)

Vybrané právní normy související s ochranou obyvatelstva

Právní normy, které se týkají civilní ochrany, resp. ochrany obyvatelstva, obsahující nezbytná stanoviska, jimiž se řídí ministerstva, správní orgány a jednotlivé složky IZS, jsou vypsána níže (Vilášek a Fus, 2022).

Zákon č. 254/2001 Sb., o vodách pojednává o povodních, suchu, vodních dílech a další.

Zákon č. 374/2011 Sb., o zdravotnické záchranné službě, který pojednává o způsobu poskytování zdravotních služeb a kladená práva a povinnosti poskytovatelům zdravotnické záchranné služby.

Zákon č. 224/2015 Sb., o prevenci závažných havárií, primárně však chemického původu (dříve zákon č. 353/1999 Sb., a následně zákon č. 53/2006 Sb.).

Zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, pojednávající o způsobu ochrany před a při vzniku požárů.

Zákon č. 320/2015 Sb., o hasičském záchranném sboru (dříve zákon č. 238/2000 Sb.).

Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky.

Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému.

Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení.

Zákon č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatření při krizových situacích.

Zákon č. 283/2021 Sb., stavební zákon (dříve zákon č. 50/1976 Sb., následně zákon č. 183/2006 Sb.).

Vyhláška č. 328/2001 Sb., o některých podrobnostech zabezpečení IZS, ve znění pozdějších předpisů.

Vyhláška č. 380/2002 Sb., k přípravě a provádění úkolů ochrany obyvatelstva.

Koncepce ochrany obyvatelstva

Ochrana obyvatelstva v České republice je definována jak prostřednictvím právních předpisů (zákony, nařízení vlády a vyhlášky), tak i prostřednictvím nelegislativních dokumentů (koncepce). Rozdílem je, že právní normy stanovují obecný a závazný právní rámec, koncepce poskytuje podrobný popis a rozpracování konkrétních struktur celého systému ochrany obyvatelstva. Specifikuje tak detailní úkoly a stanovuje termíny pro jejich plnění. Koncepce je základním strategickým plánovacím dokumentem vycházejícím

zejména z Bezpečnostní strategie ČR. V koncepci je popsáno plnění úkolů a vizí a jejich začlenění do praxe (Kolektiv autorů, 2015; Ministerstvo vnitra České republiky, 2021).

Poslední vydaná je Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2025 s výhledem do roku 2030, schválená roku 2021. Ta popisuje postupy a zaměření k opatřením OO. Je rozdělena do tří strategických cílů:

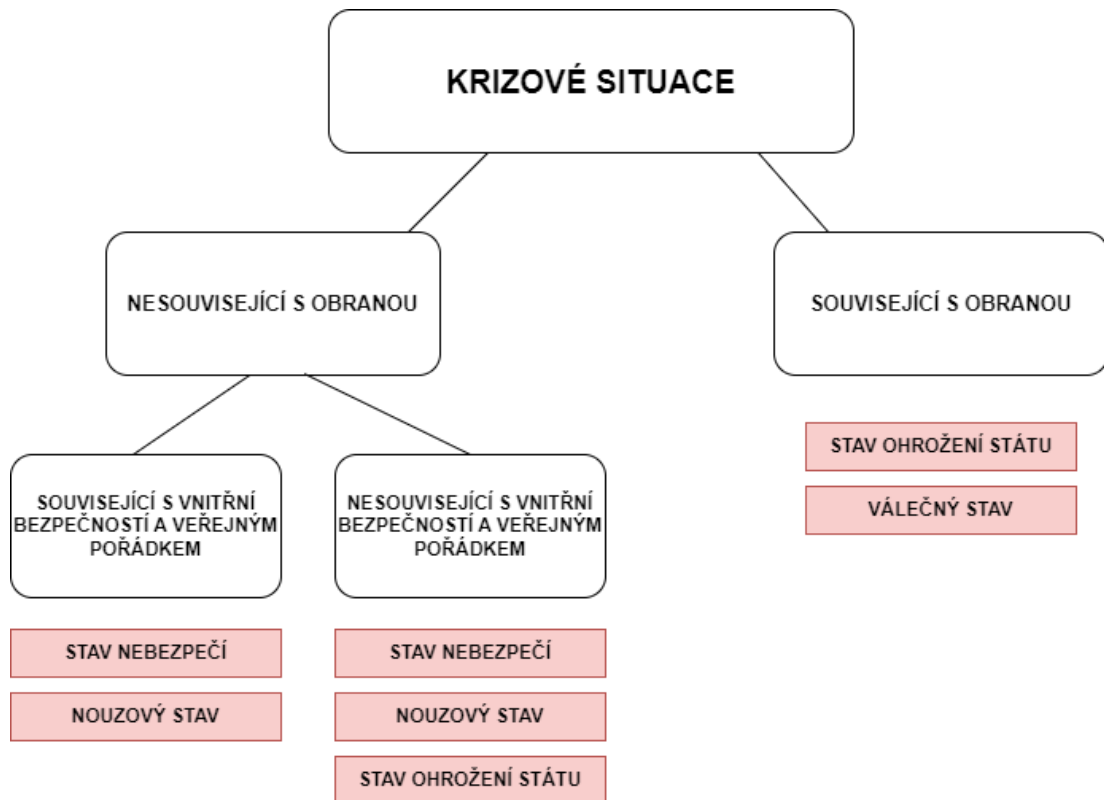
Dokument obsahuje dále 12 základních úkolů OO a analýzu strategického prostředí České republiky (Ministerstvo vnitra, 2024).

1.2 Krizová situace

Krizová situace je mimořádnou událostí, při které jí nedokážou správní úřady, orgány obcí a krajů, složky IZS a subjekty krizové infrastruktury čelit a tím pádem nelze odvrátit vznikající ohrožení. V takovou chvíli je třeba omezit běžné funkce a práva a vyžádat si zdroje z území, které jsou danou MU nedotčeny. To lze provést jen vyhlášením krizového stavu. Roku 2002 bylo identifikováno v rámci jednání Bezpečnostní rady státu 23 možných krizových situací pro území České republiky. Jako příkladem lze uvést třeba: Povodně velkého rozsahu, epidemie, radiační havárie, narušení dodávek ropy, narušení dodávek pitné vody, migrační vlny velkého rozsahu aj. (Svoboda, 2018).

Krizové stavy

Krizové stavy se rozdělují dle druhu mimořádné události, rozsahu postižení a postiženého území a to na: stav nebezpečí, nouzový stav, stav ohrožení státu a válečný stav. Krizové situace řeší dané orgány krizového řízení s použitím krizových opatření dle krizového zákona č. 240/2000 Sb. o Krizovém zákonu.

Obrázek 3 - Krizové situace a krizové stavy (vlastní zpracování, převzato z: (Ministerstvo vnitra České republiky, 2021).

Stav nebezpečí vyhláší hejtman kraje či primátor hlavního města Prahy. Jako důvodem mohou být například průmyslové havárie, živelné pohromy či jiná ohrožení životů, zdraví, majetku, životního prostředí aj. Vyhláší se pro území celého kraje či jeho část na dobu maximálně 30 dnů. Následné prodloužení musí schválit vláda.

Nouzový stav vyhláší vláda, konkrétně předseda vlády v případě živelních pohrom, průmyslových havárií či nehod a jiného nebezpečí, při kterém jsou ohroženy životy, zdraví vnitřní bezpečnost aj. Vyhlášen je na celý stát či jeho část na maximálně 30 dní. Prodloužen může být pouze po souhlasu Poslanecké sněmovny.

Stav ohrožení státu může být vyhlášen parlamentem na návrh vlády. Využívá se, pokud jsou ohroženy demokratické základy státu, svrchovanost či územní celistvost. Využívá se pro celá stát či jeho část a doba trvání není omezena.

Válečný stav vyhláší parlament a je použit výhradně při napadení České republiky, či pokud je třeba plnit mezinárodní smluvní závazky o společné obraně. Vyhlášen je výhradně na celý stát a doba trvání je neomezená.

Evropská unie

Evropská unie je složena z několika orgánů. Jimi jsou Evropský parlament, Evropská rada, Rada EU, Evropská komise, Soudní dvůr EU, Evropská centrální banka a Evropský účetní dvůr. Hlavním dokumentem týkající se civilní ochrany je Mechanismus civilní ochrany, zřízený roku 2013. Principem je podpora spolupráce členských států při zásazích u mimořádných událostí a zlepšování účinnosti systému v rámci prevence, připravenosti a odezvy. Dalšími stěžejními dokumenty jsou moduly civilní ochrany (Kolektiv autorů, 2015).

Společná bezpečnostní a obranná politika (SBOP) představuje nedílnou součást společné zahraniční a bezpečnostní politiky Evropské unie (SZBP). SBOP je popsána v Lisabonské smlouvě, známé také jako Smlouva o Evropské unii (TEU), která vstoupila v platnost v roce 2009. Od Lisabonské smlouvy prošla SBOP významným politickým i institucionálním vývojem. Je klíčovým politickým rámcem, umožňujícím členským státům rozvíjet evropskou strategickou kulturu v oblasti bezpečnosti a obrany, společně řešit konflikty a krize, chránit Unii a její občany a posilovat mezinárodní mír a bezpečnost. V červnu 2021 Evropská unie zahájila diskuse o budoucnosti evropské bezpečnosti. Tato iniciativa vyústila ve vytvoření Strategického kompasu pro bezpečnost a obranu, politického dokumentu, který definuje bezpečnostní a obrannou strategii EU na následujících 5–10 let. Dokument byl vypracován ve třech krocích: analýza hrozeb, strukturovaný strategický dialog a další vývoj a revize před přijetím. Jeho hlavním cílem je poskytovat politické pokyny pro provádění „strategické autonomie“ EU ve čtyřech klíčových oblastech: krizové řízení, odolnost, schopnosti a partnerství (Legrand, 2023).

Severoatlantická aliance – NATO

Hlavním způsobem zajišťování obrany v ČR je její aktivní účast v kolektivní obraně Severoatlantické aliance, anglicky North Atlantic Treaty Organization, ve zkratce NATO. Jedná se o politicko-vojenskou alianci, která byla založena roku 1949. Aliance disponuje jak politickými prostředky, tak vojenskými prostředky. Česká republika vstoupila do aliance až roku 1999. Stát v ní zastupuje velvyslanec. Stát je aktivně zapojován do protivzdušné obrany, misí a obecně rozvoje bezpečnostních sil v krizových oblastech. Aliance funguje na základě Severoatlantické či Washingtonské smlouvy. Důležité je zmínit například i článek 5 Washingtonské smlouvy. Ten říká, že ozbrojené napadení jednoho či několika států znamená útok proti všem členům a ostatní státy se zavazují napadeným

členům pomoci. Momentálně je součástí NATO 32 států (Vilášek a Fus, 2022; Co je NATO, 2024; Severoatlantická aliance (NATO), 2024).

Závěr kapitoly

Tato kapitola poskytuje úvod do problematiky ochrany obyvatelstva a bezpečnosti v České republice. Je zde zmíněn bezpečnostní systém ČR, právní normy, koncepce ochrany obyvatelstva, krizové situace a krizové stavy. Výše uvedené dokazuje, že problematika ochrany obyvatelstva je v České republice na vysoké úrovni. Tvorba nových dokumentací, koncepcí a strategií ukazuje, že je celý systém neustále zdokonalován. Stát se tak připravuje na nové úkoly a výzvy. Lze také říci, že spolupráce s mezinárodními organizacemi, např. s Evropskou unií či s NATO, jsou klíčová pro zachování úrovně bezpečnosti na území státu.

2 INTEGROVANÝ ZÁCHRANNÝ SYSTÉM

Hlavním článkem pro řešení mimořádných událostí je integrovaný záchranný systém (IZS). Jedná se o koordinovaný postup složek při provádění záchranných a likvidačních prací jak před, tak po vyhlášení krizových stavů. Všechny složky jsou povinné se v místě zásahu řídit pokyny a příkazy velitele zásahu, starosty ORP, hejtmána kraje či ministerstva vnitra (Kolektiv autorů, 2015; Ministerstvo vnitra České republiky, 2021; Zákon o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, 2024).

Hlavními složkami jsou hasičské záchranné sbory krajů, jednotky požární ochrany zařazené do plošného pokrytí kraje jednotkami požární ochrany (JPO), poskytovatelé zdravotnické záchranné služby (ZZS) a Policie ČR (PČR). Hasičský záchranný sbor (HZS) je hlavním organizátorem IZS a je také autorem havarijního a krizového plánování. Součástí gesce HZS je i jednotný systém varování a vyrozumění (JSVV). V systému je přes 4500 sirén, které pokrývají 80 % území státu varovným signálem (Vilášek a Fus, 2022; Ochrana obyvatel a krizové řízení, 2021; Zákon o zdravotnické záchranné službě, 2024; Zákon o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, 2024).

Další základní a ostatní složky jsou znázorněny v tabulce 1.

Tabulka 1 - Základní a ostatní složky (Integrovaný záchranný systém, 2024).

Základní složky	Ostatní složky
Hasičská záchranná služba ČR	Vyčleněné síly a prostředky ozbrojených sil
Jednotky požární ochrany zařazené do plošného pokrytí území kraje jednotkami požární ochrany	Ostatní ozbrojené bezpečnostní sbory
Zdravotnická záchranná služba	Ostatní záchranné sbory
Policie ČR	Orgány ochrany veřejného zdraví
-	Havarijní, pohotovostní, odborné a jiné služby
-	Zařízení civilní ochrany
-	Neziskové organizace a sdružení občanů využívané k záchranným a likvidačním pracím

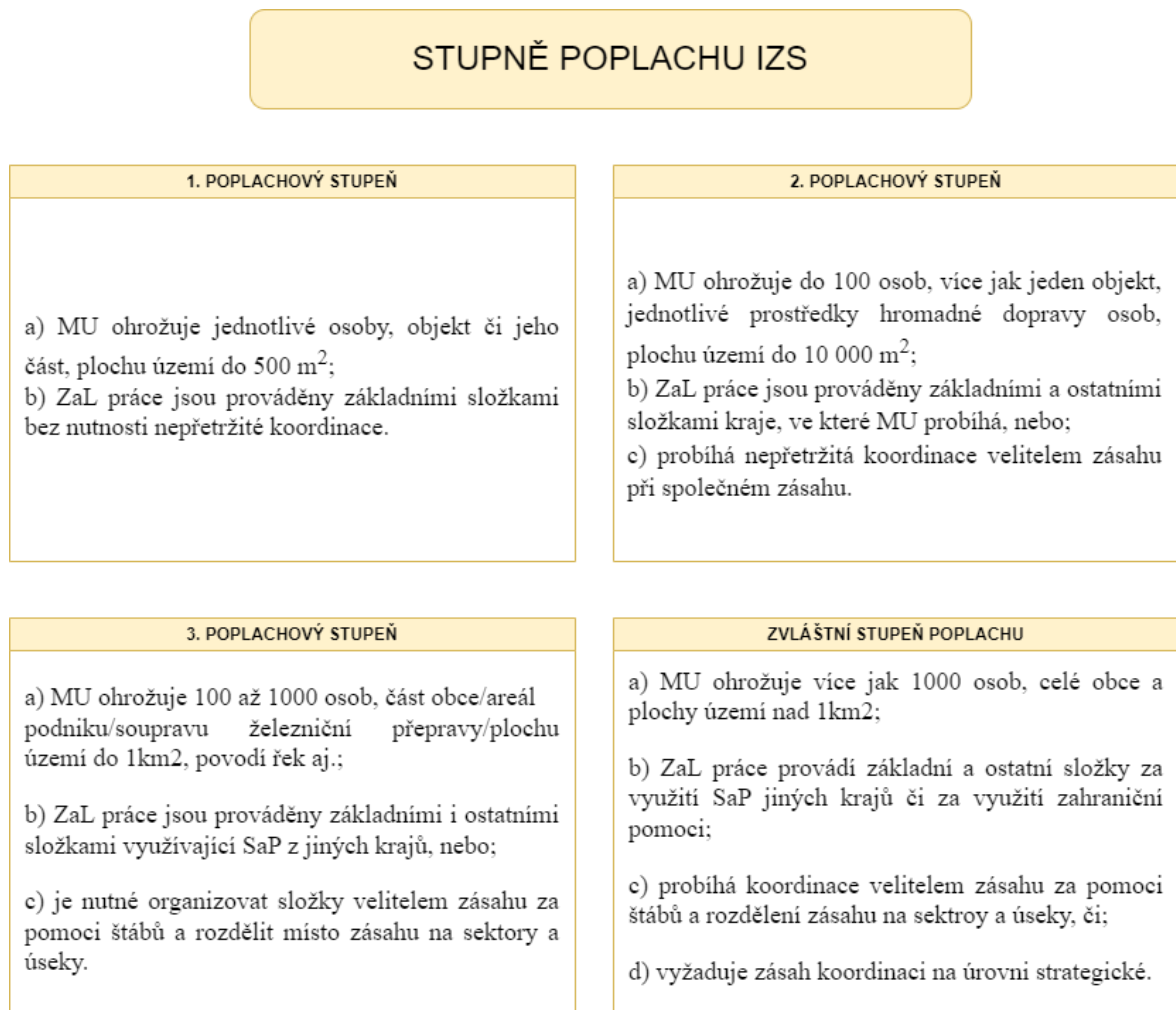
Stálé orgány pro koordinaci složek IZS

Do skupiny stálých orgánů koordinace složek IZS se řadí operační a informační středisko. Povinnosti OPIS jsou:

- přijímání a vyhodnocování informací o mimořádných událostech;
- zprostředkovávání organizací plnění úkolů zadávaných velitelem zásahu;
- plnění úkolů uložených orgány s právem koordinovat záchranné a likvidační práce;
- zabezpečování v případě potřeb vyrozumění všech složek IZS a státních orgánů a územní samosprávy (Kolektiv autorů, 2015).

Stupně poplachu

V případě vzniku mimořádné události se po příjezdu na zásah vyhlásí poplach. Bývá vyhlášen velitelem zásahu dle poplachového plánu. Existuje několik stupňů poplachu dle druhu mimořádné události a úrovni koordinace složek. Stupeň poplachu vyjadřuje potřebu sil a prostředků pro úspěšné odvedení záchranných a likvidačních prací (Mimořádná událost. Definice, druhy a řešení prostřednictvím IZS, 2024; Stupně poplachu IZS, 2024).

Obrázek 4 - Stupně poplachu (vlastní zpracování)

2.1 Mimořádné události

Mimořádná událost (MU) je událost způsobená lidskou činností, nebo přírodními vlivy. Ohrožuje životy a zdraví lidí, majetek a životní prostředí. Vyžaduje provádění záchranných prací k odvrácení a omezení následných možných rizik a likvidačních prací k odstranění následků. Všechny tyto činnosti provádí právě složky integrovaného záchranného systému.

Taková událost může vzniknout v důsledku poruchy technických zařízení, neodborné manipulace s nebezpečnými látkami nebo lidských chyb. Často se váže k bezpečnosti a ochraně zdraví při práci nebo k požární ochraně. Pokud nějaká MU hrozí, občané jsou upozorněni pomocí varovného signálu „Všeobecná výstraha“, který má podobu kolísavého tónu po 140 vteřin (Chování občana při mimořádné události, 2024).

Definice MU je zakotvena v zákoně č. 239/2000 Sb. o integrovaném záchranném systému. Zde je definována jako: „škodlivé působení sil a jevů vyvolaných činností člověka, přírodními vlivy, a také havárie, které ohrožují život, zdraví, majetek nebo životní prostředí

a vyžadují provedení ZaLP“ (Zákon o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, 2024; Mimořádná událost. Definice, druhy a řešení prostřednictvím IZS, 2024).

Dělíme je na naturogenní a antropogenní.

2.2 Naturogenní mimořádné události

Povodně

Jedná se o nejčastější živelná MU na území ČR. Povodně jsou definovány jako dočasný významný nárůst hladiny vodních toků nebo jiných povrchových vod, při kterém dochází k zaplavení území mimo běžné koryto vodního toku, což může způsobit materiální škody či ohrozit na zdraví. Právě následky povodní roku z 1997, 2002, 2006 a 2013 zapříčinily vzniku a rozvoje IZS (POVODNĚ, 2023).

Zemětřesení

Jsou to krátkodobé vibrace zemské kůry, které jsou způsobeny uvolněním napětí kvůli pohybu tektonických desek. Výraznější výskyt zemětřesení je pozorován především v oblastech, kde dochází ke kontaktu a pohybům tektonických desek. Tyto oblasti zahrnují západní Ameriku, východní Asii a okolní ostrovy, Austrálii, Kavkaz, Írán a oblast Středomoří. Místo, kde dochází k vzniku zemětřesení, se označuje jako ohnisko nebo hypocentrum, a jeho kolmý průmět na povrchu Země je označován jako epicentrum (Zemětřesení, 2024).

Pro ČR jsou zemětřesení velice ojedinělé a jejich ničivý účinek je minimální. I tak se jednou za čas objeví, jako například 7.3.2024 nedaleko Mirotic na Písecku s magnitudem 3,9. Nevznikly žádné škody (Mrázová, Kándlová, 2024).

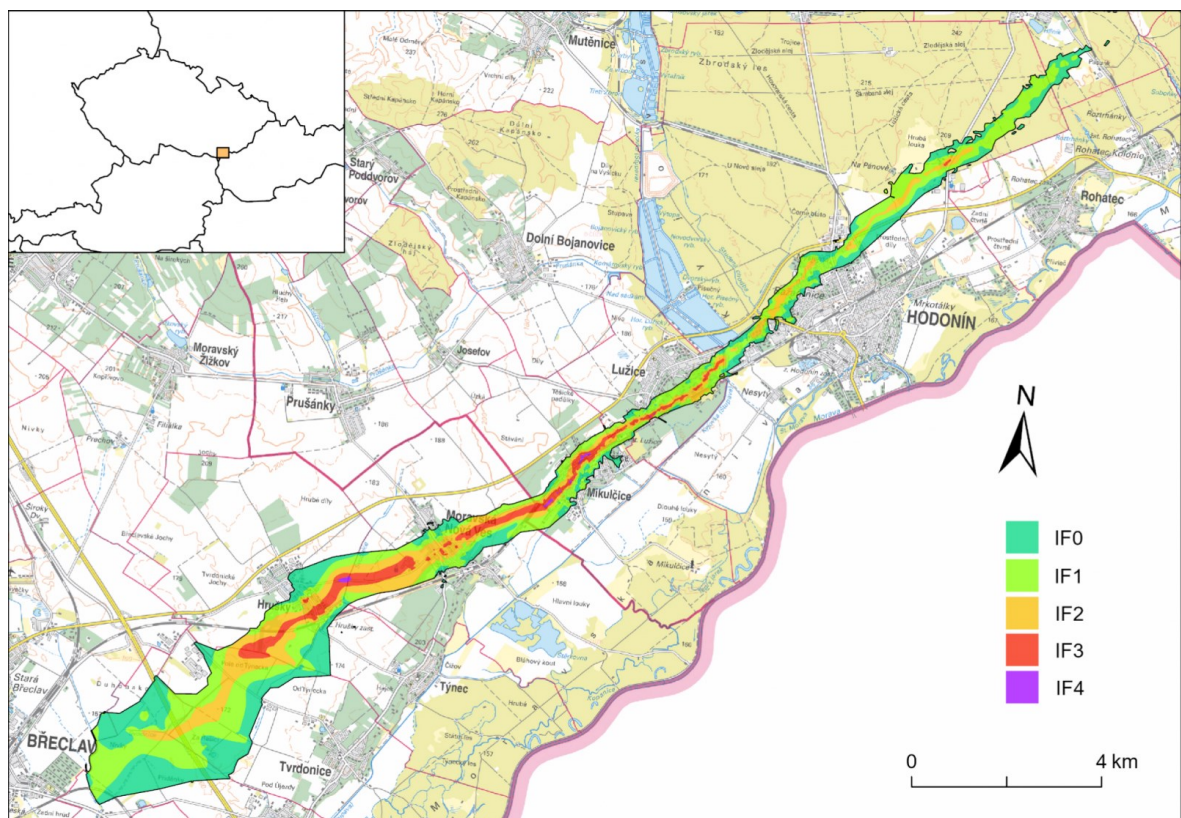
Tornádo

Tornádo je úzký, rychle rotující sloupec vzduchu, který se táhne od bouřky až k zemi. Vzhledem k tomu, že vítr je neviditelný, je obtížné tornádo vidět, pokud se netvoří trychtýř tvořený vodními kapkami, prachem a úlomky. Tyto jevy se vyskytují v mnoha částech světa, včetně Austrálie, Evropy, Afriky, Asie a Jižní Ameriky. Dvě největší koncentrace tornád mimo USA jsou v Argentině a Bangladéši. K určení síly tornáda odborníci zkoumají škody, které způsobilo. Na základě těchto informací lze odhadnout rychlost větru.

V roce 2007 byla Národní meteorologickou službou zavedena "vylepšená Fujitova stupnice". Stupnice EF zahrnuje 28 indikátorů poškození, jako je např. typ budovy, konstrukce či stromy. Pro každý ukazatel poškození existuje 8 stupňů poškození od počátku viditelného poškození až po úplné zničení ukazatele poškození. Původní stupnice F tyto detaily nezohledňovala (Severe weather 101, 2021; Enhanced Fujita Scale, [b.r.]).

V ČR jsou tornáda pouze ojediněle. Dne 24. června 2021 ovšem zasáhlo jižní Moravu největší tornádo v novodobé české historii. Přehnal se Břeclavskem a Hodonínskem, zanechalo za sebou šest mrtvých, desítky zraněných, stovky zničených domů a více než tisíc poškozených střech. Pět zdevastovaných obcí zůstalo několik dní bez proudu, plynu a mobilního signálu. Záchrané práce a pohyb v obcích komplikovaly trosky (Člověk v tísni o.p.s., 2024).

Na obrázku č. 7 si lze prohlédnout samotnou cestu a postupnou intenzitu tornáda.

Obrázek 5 - Mapa škod s přiřazenou intenzitou tornáda podle stupnice IF (Šinger, 2024).

Sesuv půdy

Sesuvem se rozumí přemístění hornin, zeminy, bahna či jiného materiálu ze svahu do nižší nadmořské výšky. Pravděpodobnost vzniku tohoto typu mimořádné události je výrazně ovlivněna topografií terénu a charakterem podloží. Dalším zásadním faktorem vzniku

sesuvů je lidská činnost, jako je odlesňování, nevhodné hospodaření s půdou nebo těžba. Spouštěcím mechanismem bývají často dlouhodobé deště nebo prudké lijáky, stejně jako lidské zásahy, jako je třeba důlní činnost (Mimořádné události, 2023).

Sesuvy vznikají i v místech s intenzivní zemědělskou činností. Vznik sesuvu způsobuje mnoho faktorů, ať už třeba sklon terénu, prudké deště či nevhodné zemědělské postupy. Zvláště ohrožené jsou okrajové části kraje s členitým terénem, jako je podhůří Českomoravské vrchoviny a Bílých Karpat. Další rizikové lokality zahrnují oblasti, kde v minulosti probíhala nebo stále probíhá důlní činnost. Jako příkladem je Rosicko-oslavanská pánev (Mimořádné události, 2023).

Epidemie/Pandemie

Rozdíl mezi epidemií a pandemií závisí pouze na velikosti postižené oblasti. Epidemie je neočekávaný nárůst počtu případů onemocnění v určité zeměpisné oblasti. Světová zdravotnická organizace vyhláší pandemii, pokud se nemoc exponenciálně šíří. To znamená, že tempo růstu je vysoké a každý den přibývá více případů než den předešlý. Při vyhlášení pandemie nemá virus nic společného s virologií, imunitou populace ani závažností onemocnění. Znamená to, že virus pokrývá velké území a postihuje několik zemí a populací (Epidemic, Endemic, Pandemic: What are the Differences?, 2024).

Sněhová kalamita

Sněhová kalamita může nastat v důsledku dlouhodobého a intenzivního sněžení. Jeho následkem může dojít k vícedennímu přerušení dopravy, nedostatku potravin, elektrické energie, poškození střech budov a vozidel vahou sněhu a zvýšení počtu zraněných osob. Ohrožení na zdraví vzniká třeba pádem sněhu ze střech, pádu na kluzkém povrchu, poničením střešní konstrukce, vznikem lavin aj. (Mimořádné události, 2023).

Požáry v krajině

Požáry v krajině se týkají převážně letního období. Vznik takových požárů je spojován buď s přírodními vlivy, jako jsou blesky, sucho a výbuchy plynů, nebo vlivem člověka. V takovém případě se jedná o úmyslné zhářství, nedbalosti při zacházení s ohněm, kouření cigaret či používání techniky. Na úspěšném omezení šíření požáru, či na jeho úplném zlikvidování, závisí hlavně charakter terénu. Hlavním problémem je špatná přístupnost složek kvůli nedostatku přístupových komunikací. Lesní požáry se nejvíce vyskytují v Drahanských a Českomoravských vrchovinách. Dle poslední Statistické ročenky se za rok

2023 vyskytlo na území státu celkem 1 512 lesních požárů. (Mimořádné události, 2023, Hasičský záchranný sbor ČR, 2023)

2.3 Antropogenní mimořádné události

Požár budovy

Požár budov je nejrizikovější ve všech vysokých budovách určených pro trvalé bydlení, dočasné ubytování, jako jsou hotely. Další rizikové oblasti jsou budovy pro komerční využití, jako jsou kanceláře, a hlavně v hustě osídlených oblastech, průmyslových zónách, skladech a výrobních halách s vyšším stupněm požárního nebezpečí. K požáru může dojít například z důvodu výbuchu plynu, technické poruchy a porušení bezpečnostních standardů v průmyslových provozech, technické poruchy výrobních zařízení aj. Častým faktorem je i zhárství (Mimořádné události, 2023).

Terorismus

Terorismus se v Evropě zhoršuje. Většinou se jedná o promyšlený útok, který je politicky či nábožensky motivovaný. Terčem jsou zpravidla nezúčastněné osoby. Cílem je destabilizovat strukturu státu a mezinárodních organizací (Definice pojmu terorismus, 2024).

Cílem teroristů bývají místa, kde se soustředí mnoho lidí. To mohou být například různé sportovní či kulturní akce, nákupní centra či nádraží. Dalším cílem jsou také významné objekty infrastruktury. Sem spadají vodárenská zařízení, vedení elektrické energie, plynárenská zařízení aj. (Mimořádné události, 2023).

Havárie s únikem nebezpečných látek

Taková havárie se může vyskytnout v objektech vyrábějících, skladujících či manipulujících s nebezpečnými látkami. Jako příklady lze uvést čerpací stanice pohonných hmot či sklady paliv. K obecnému úniku nebezpečných látek lze také dojít při jejich přepravě (Mimořádné události, 2023).

Dopravní nehoda

Nejčastější MU na území ČR je právě dopravní nehoda. Nehody se mohou stát jak v silniční, letecké, tak v železniční dopravě. Mohou být spojeny i s únikem nebezpečných látek. Extrémní klimatické jevy jako sněžení, déšť, náledí apod., silně přispívají ke vzniku dopravních nehod. Nejčastěji se dopravní nehody dějí na rychlostních silnicích a dálnicích.

Dle statistické ročenky vydanou HZS ČR došlo v roce k 24 050 nehodám (Mimořádné události, 2023; Hasičský záchranný sbor ČR, 2023)

2.4 Informovanost a připravenost obyvatelstva v problematice mimořádných událostí

Nejnovější koncepce OO vyzdvihuje zvýšení připravenosti obyvatelstva státu pro zvládnutí mimořádných událostí. Po vyhodnocení předešlé koncepce bylo potvrzeno, že občané stále nedokážou adekvátně reagovat na tyto události, poskytnout správnou pomoc svým blízkým a neznají svá práva a povinnosti v rámci MU a krizových situací. Důraz koncepce dává na informovanost obyvatelstva v rámci sdělovacích prostředků jako jsou primárně veřejnoprávní média. V souvislosti s informovaností koncepce také řeší vzdělávání pedagogických pracovníků v problematice OO. Již roku 2011 vláda zařadila tematiku „Ochrana člověka za mimořádných událostí, péče o zdraví a dopravní výchova“ do studijních programů pedagogických fakult. Jde jak o to, aby se pedagogové mohli správně chovat při mimořádných událostech a tím ochránili jak sebe, tak i své studenty, ale také o to, aby mohli danou problematiku vyučovat (Vilášek a Fus, 2022).

Na webových stránkách Ochrana člověka za mimořádných událostí, zkráceně OČMU, lze nalézt informace spojené s danou problematikou. Cílem stránek je poskytnout informace pro učitele a žáky k výuce OČMU. Na stránkách lze také najít projekt „Hasiči pro školy“, který zaštiťuje činnosti jako „Hasík CZ“, kurzy pro učitele, „Záchranný kruh“ či „Vaše cesty k bezpečí“ (Centrum pro bezpečný stát z.s., 2017).

Závěr kapitoly

Integrovaný záchranný systém představuje klíčový mechanismus pro řešení mimořádných událostí, poskytující koordinovaný postup složek při provádění záchranných a likvidačních prací. V kapitole byla zdůrazněna důležitost celého systému ve spojitosti s řešením mimořádných událostí. Pro úspěšný průběh zásahu je taky důležitým prvkem samotné informování obyvatelstva.

3 HASIČSKÝ ZÁCHRANNÝ SBOR ČESKÉ REPUBLIKY

Jak již bylo zmíněno v kapitole 2, HZS je základní organizační složkou IZS a plní úkoly v úsecích požární ochrany, krizového řízení, ochrany obyvatelstva a IZS. HZS ČR je ukotven v právních normách (viz podkapitola 3.1), ze kterých plyne jeho poslání, a to chránit životy a zdraví obyvatel. Dále však zajišťuje ochranu majetku před požáry a poskytuje potřebnou pomoc při mimořádných událostech (Vilášek et al., 2023).

3.1 Ukotvení v právních normách

Dle Viláška et al. (2023) byl zákon o HZS ČR 8x novelizován (dříve zákon č. 238/2000 Sb. o Hasičském záchranném sboru České republiky). Tato skutečnost vyplývá z nutnosti aktualizace na základě nově nabytých zkušeností za dobu existence zákona o HZS. Dle GŘ HZS ČR (© 2024) jsou aktuální právní normy, ve kterých HZS ČR figuruje, následující:

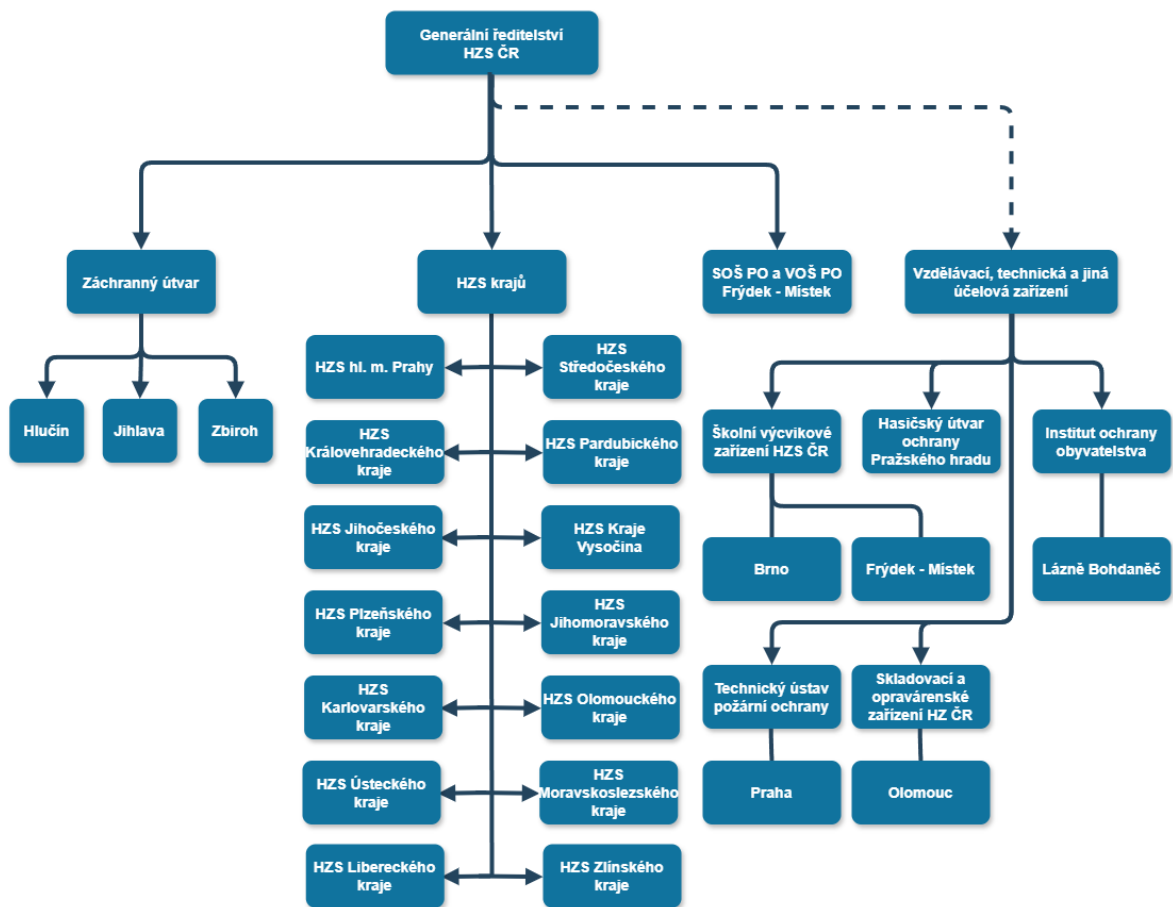
- Zákon č. 320/2015 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů (zákon o hasičském záchranném sboru);
- Zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně;
- Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému;
- Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení;
- Vyhláška č. 328/2001 Sb., o některých podrobnostech zabezpečení integrovaného záchranného systému, ve znění vyhlášky č. 429/2003 Sb.;
- Vyhláška č. 247/2001 Sb., o organizaci a činnosti jednotek požární ochrany.

Tyto normy vymezují základní informace ve formě zákonů, vyhlášek a neuvedených nařízení vlády a jsou již částečně uvedeny v podkapitole 1.1.

3.2 Organizační struktura

Organizační struktura HZS ČR počíná Generálním ředitelstvím HZS ČR, jež je přímo podřízené Ministerstvu vnitra. Současným ředitelem je generálporučík Ing. Vladimír Vlček, Ph.D., MBA. Pod GŘ HZS ČR přímo spadá záchranný útvar, který je dislokovaný ve třech městech (Vilášek et al., 2023). Dále zde spadá HZS krajů, SOŠ a VOŠ PO a další vzdělávací, technická a jiná zařízení viz obrázek 5.

Organizační struktura HZS ČR

Obrázek 6 – Organizační struktura HZS ČR (vlastní zpracování)

Tato organizační struktura vešla v platnost od 1. ledna 2016 v zákoně č. 320/2015 Sb. o hasičském záchranném sboru. Struktura HZS krajů je pak dělena na tři části, a to ředitelství HZS kraje, územní odbory HZS kraje a jednotky HZS kraje (Vilášek et al., 2023).

Závěr kapitoly

Hasičský záchranný sbor České republiky hraje klíčovou roli v ochraně zdraví a životů občanů. HZS ČR plní široké spektrum úkolů v oblasti požární ochrany, krizového řízení, ochrany obyvatelstva. Organizační struktura, jak je detailně popsáno, popisuje hierarchii a propojenost s ostatními úrovněmi integrovaného záchranného systému. Tato struktura umožňuje koordinovanou a efektivní akci v rámci celého systému.

4 JEDNOTKY POŽÁRNÍ OCHRANY

Pod jednotky požární ochrany (JPO) spadá organizovaný systém odborně vyškolených osob a věcné prostředky požární ochrany. Tento systém je určen k provádění požární zásahů, likvidačních a záchranných prací, a to zejména při živelných katastrofách a dalších mimořádných událostech. Jednotky se dělí na jednotlivé druhy (Jednotky PO, 2024).

JPO I

Jedná se o jednotku HZS ČR, která zajišťuje výjezd jednoho až tří družstev. Poskytuje pomoc obcím speciální a další technikou na svém určeném území. Doba výjezdu ze svého umístění je do 2 minut, doba příjezdu na místo zásahu je do 20 minut.

JPO II/1

Jde o jednotku sboru dobrovolných hasičů, která zabezpečuje výjezd dvou družstev. Je zřízena v obci přesahující 1000 obyvatel. Čas na výjezd ze své dislokace má 5 minut, doba příjezdu je do 10 minut.

JPO II/2

Zde se řadí jednotky sboru dobrovolných hasičů, které zabezpečují výjezd dvou družstev. Jsou zřízeny také v obci s počtem obyvatel nad 1000. Doba výjezdu ze svého umístění je 10 minut, doba příjezdu taktéž.

JPO III

Do JPO III se řadí jednotky sboru dobrovolných hasičů, které zabezpečují výjezd jednoho družstva a bývají zřizovány v obcích s více než 1000 obyvateli. Doba výjezdu je 10 minut, doba příjezdu také 10 minut.

JPO IV

Jedná se o jednotku HZS podniku, která je založena právnickou či fyzickou podnikající osobou. Poskytuje speciální techniku po rozhodnutí operačního střediska HZS ČR v rámci písemné dohody.

JPO V

Jednotka sboru dobrovolných hasičů obce, která zajišťuje výjezd družstva o zmenšeném početním stavu.

JPO VI

Sem spadá jednotka sboru dobrovolných hasičů podniku. Ta je založena právnickou či fyzickou podnikající osobou. Poskytuje speciální techniku na žádost operačního střediska HZS ČR formou písemné dohody.

JPO I až JPO III zasahují i mimo území svého zřizovatele. Naopak JPO IV až JPO VI zasahují výhradně na území svého zřizovatele. Dále jsou ještě nezařazené jednotky požární ochrany, které nejsou součástí plošného pokrytí. Tyto jednotky se řadí většinou do druhého a vyššího stupně poplachu v rámci poplachových plánů (Co je to JPO I až VI?, 2022; Vilášek a Fiala, 2010).

4.1 Bojový řád jednotek požární ochrany

Postup jednotek požární ochrany při jednotlivých typech zásahů v rámci dané mimořádné události je stanoven Bojovým řádem jednotek požární ochrany. Tento řád je vydáván formou pokynů generálního ředitele Hasičského záchranného sboru. Obsahuje různé metodické listy, které jsou svým obsahem rozděleny do kapitol, označených následujícími velkými písmeny (Bojový řád jednotek požární ochrany, 2024).

O – Obecné zásady

V obecných zásadách je popsán postup jednotlivých částí operačního řízení a organizace činnosti jednotlivých složek požární ochrany. Zde se jedná například o přijetí zprávy o události, vyhlášení poplachu jednotce, výjezd jednotky, průzkum, záchrana osoba, zvedení jednotky do akceschopnosti po příjezdu z místa zásahu a další.

N – Nebezpečí

Kapitola obsahuje seznam možných nebezpečí hrozící členům jednotky. Zde lze najít kapitoly jako nebezpečí fyzického vyčerpání, nebezpečí ionizujícího záření, nebezpečí pádu, nebezpečí popálení, nebezpečí udušení aj.

Ř – Řízení

V rámci kapitoly Řízení je obsaženo pravomoci a úkoly velitelů a celkové řízení zásahu. Lze zde najít například již zmíněné řízení zásahu, úkoly a postupy štábu velitele zásahu, postupy při uzavření místa zásahu, následující zprávu o zásahu aj.

Ob – Ochrana obyvatelstva

Metodické listy spadající pod tuto kapitolu obsahují zejména postupy činností jednotek při plnění úkolů spadající pod ochranu obyvatelstva. Sem spadají například plošná či objektová evakuace, evakuační středisko, ubytování evakuovaných osob, varování obyvatelstva, činnosti jednotek při povodních a další.

P – Požární zásah

V kapitole o požárním zásahu jsou vypsány obecné činnosti jednotek požární ochrany v rámci jednotlivých druhů požárů. Jednotlivé listy obsahují požární útok a obranu, zásobování hasivem, hašení požárů v různých podmínkách a prostorách a další.

S – Součinnost

Předmětem metodických listů v rámci kapitoly Součinnost je vzájemná spolupráce jednotek či personálem specifických objektů. Jako příkladem jsou zásahy v železničním tunelu, zásah v objektech armády, nasazení leteckých skupin, zásahy v objektech Věžeňské služby aj.

D – Dopravní nehody

Kapitola obsahuje metodika pro postup a spolupráci složek při dopravních nehodách na pozemních komunikacích. Jsou zde rozebrány postupy při hašení požárů automobilů s palivem CNG, LPG, hybridním pohonem a další.

T – Technický zásah

Kapitola obsahuje předem určené postupy a činnosti jednotlivých složek při určených technických zásazích. Sem spadá např. vyprošťování a záchrana osob z výtahů a ze zřícených budov, odchyt či hubení nebezpečného bodavé hmyzu aj.

L – Nebezpečné látky

Obsahuje metodika přístupu k nebezpečným látkám v rámci jednotlivých zásahů. Obsažena jsou zde činnosti hasičů v nástupní či nebezpečné zóně, jednotlivé postupy a druhy dekontaminace, popis postupu při jednotlivých druzích havárií a další (Bojový řád, 2024).

Pro správnou implementaci teoretických a praktických zkušeností slouží pro členy jednotek požární ochrany Cvičební řád jednotek PO. Obsahuje metodické listy, které jsou rozděleny na jednotlivé oblasti:

- technický výcvik;
- pořadový výcvik;

- práce na výškách a nad volnou hloubkou;
- prováděcí předpisy (Čípková, 2014; Bojový řád jednotek požární ochrany, 2024).

Závěr kapitoly

Jednotky požární ochrany hrají klíčovou roli v ochraně životů, majetku a životního prostředí při mimořádných událostech. Jejich organizovaný přístup a profesionální příprava jsou nezbytné pro úspěšné zvládnutí těchto situací. Jednotky požární ochrany jsou rozděleny do různých kategorií podle jejich schopností a územního pokrytí, což umožňuje efektivní reakci na různé situace. Užití správných postupů a metodik je důležitým prvkem pro úspěšné ukončení zásahů.

5 JEDNOTKY SBORU DOBROVOLNÝCH HASIČŮ

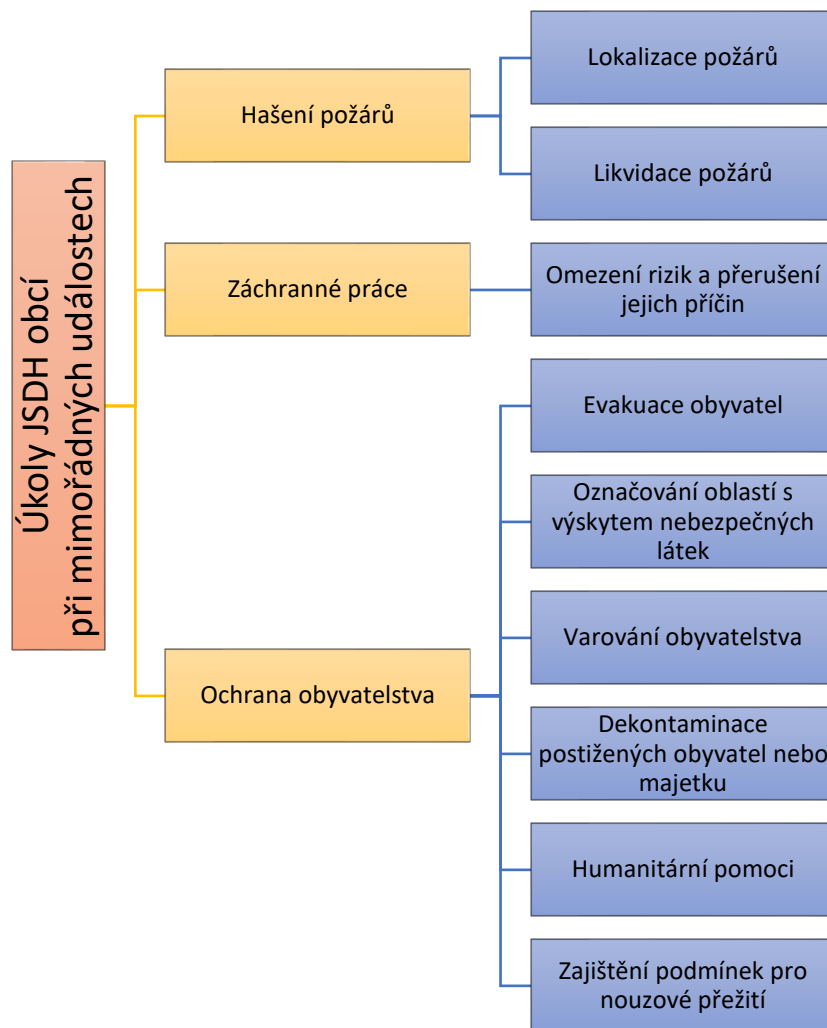
Jednotka sboru dobrovolných hasičů (JSDH) zaštiťuje činnosti jako hašení požárů či záchranné a likvidační práce při mimořádných událostech. Řadí se pod jednotky požární ochrany a je zřizována dle zákona č. 133/1985 Sb. o požární ochraně obcí. JSDH se skládá z fyzických osob, které tyto činnosti nevykonávají v rámci své zaměstnání. Členové jednotky mohou samostatně vykonávat dané služby až po úspěšném projití základní odbornou přípravou. Taková příprava trvá nejméně 40 vyučovacími hodinami a musí proběhnout do jednoho roku od zařazení do jednotky. Členové se také musí pravidelně účastnit odborné přípravy, která dobou přípravy odpovídá taktéž v minimálním době 40 hodin (Jednotky SDH obcí/podniků, 2024; Základní – pravidelná odborná příprava členů, 2024).

Dle statistické ročenky vydané HZS ČR je k roku 2023 evidováno 6 063 jednotek SDH obcí. Počet hasičů v těchto jednotkách činil celkem 79 468. Momentální situace u jednotek SDH obcí v rámci CAS je velice náročná. 69 % CAS jsou starších 20 let. HZS ČR přislíbilo investice na nákup nových CAS v hodnotě více než 400 miliónů korun (Hasičský záchranný sbor ČR, 2023).

Organizace zaštiťující práci členů dobrovolných hasičů nese název „Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska“ (SH ČMS, 2024).

5.1 Úkoly jednotek sborů dobrovolných hasičů obcí

Jednotky plní obecné úkoly ochrany obyvatelstva. Zejména tak činí pro potřeby svého zřizovatele v jejich místní působnosti. Pro správné určení úkolů je třeba provést analýzu na základě předpokladu vzniku určitých mimořádných událostí a havarijních plánů (Metodika a problematika členství v JSDH, 2017).

Obrázek 7 – Úkoly JSDH obcí (vlastní zpracování)

5.2 Složení výboru a pravomoci jednotlivých členů sborů dobrovolných hasičů.

Starosta sboru

Zástupce sboru, který ho reprezentuje v rámci jednání s dalšími orgány a organizacemi. V době jeho nepřítomnosti ho zastupuje náměstek starosty či jiný zplnomocněný člen výboru.

Hlavní funkce starosty jsou:

- Podepisování písemností sboru;
- Řešení záležitostí svěřených výborem sboru;

- Zodpovědnost za dodržování stanov, realizaci usnesení a závěrů z valné hromady sboru a vyšších orgánů;
- Podávání zpráv o své činnosti na nejbližším jednání výboru;
- Odpovědnost za informovanost členské základy sboru a posuzování podnětů a návrhů členů sboru;
- Péče o celkový rozvoj sboru;
- Spolupráce sboru s dalšími organizacemi či spolky.

Náměstek starosty sboru

Hlavní funkce náměstka starosty sboru jsou:

- Pomoc starostovi sboru, a to zejména při tvorbě ročního plánu činnosti a přípravě jednání výboru sboru nebo valné hromady. Spoluzodpovědnost za řádnou přípravu, řízení a plnění přijatých usnesení;
- Spolupráce na výchově mládeže a odborné přípravě členů sboru;
- Aktivní angažovanost při organizování vzdělávacích, kulturních, sportovních a jiných akcí pro členy sboru či pro širokou veřejnost;
- Zastoupení starosty sboru po dobu jeho nepřítomnosti či v případě delegovaných záležitostí. V případě více náměstků starosty je rozsah jejich činnosti stanoven dohodou o dělbě práce či podle svěřených úseků činnosti sboru. Pravomoc se nevztahuje na dobu výkonu funkce, pokud nebyl pověřen generální plnou mocí.

Jednatel

Hlavní funkce jednatele sboru jsou:

- Přijímání a zpracování korespondence a vedení jednacích protokolů;
- Informování starosty sboru o přijaté korespondenci a předložení zprávy výboru sboru;
- Spolupráce s ostatními členy výboru při zpracování hlášení o činnosti sboru a následné včasné odeslání na OSH;
- Svolání výborové schůze a valné hromady sboru dle plánu práce výboru či na pokyn starosty sboru;

- Provádění zápisů ze schůzí;
- Odpovědnost za řádné vedení členské evidence;
- Spolupráce s dalšími členy výboru při zpracování zprávy výboru valné hromady sboru;
- Vedení dokumentace sboru.

Velitel sboru

Hlavní funkce velitele sboru jsou:

- Spolupráce s velitelem jednotky Sboru dobrovolných hasičů obce, pokud se nejedná o stejnou osobu;
- Podílení se na odborné přípravě členů jednotky SDH obce a dalších členů pro začlenění do jednotky;
- Navrhování členů SDH pro naplnění stavu jednotky a tím vytvoření potřebných záloh;
- Participace na připravenosti jednotek, mobilní požární techniky či materiálních prostředcích;
- Odpovědnost za dodržení předpisů o bezpečnosti práce u členů SDH, udržování svěřené techniky a za údržbu vlastní techniky sboru;
- Spolupráce při zabezpečování dokumentace obce, jako jsou požární řád, funkčnost ohlašoven požárů či údržba vodních zdrojů;
- Podílení se na zpracovávání zpráv pro zastupitelstvo obce, orgány státní správy a další nadřízené orgány. Zodpovědnost za dodržování předpisů týkajících se jednotného hasičského oděvu.

Další členové JSDH:

Velitel jednotky SDH obce, Zástupce velitele, Strojník – technik strojní služby, Velitel družstva psovodů SDH, Referent materiálně technický – technik chemické a technické služby, Hospodář, Referent materiálně technický, Vzdělavatel, Organizační referent, Vedoucí kolektivu mladých hasičů a vedoucí zájmového kolektivů, Referentka žen, Kronikář, Referent prevence a výchovné činnosti sboru, Referent OO sboru, Vedoucí

skupiny dobrovolníků pro OO (SDOO), Revizor sboru (Příručka funkcionáře sboru 2019, 2024).

Závěr kapitoly

Kapitola jednala o sboru dobrovolných hasičů (SDH) ukazuje důležitou roli této organizace v ochraně obyvatelstva a majetku v obcích. Jejich úkoly jsou rozmanité a zahrnují hašení požárů, záchranné práce a podporu při mimořádných událostech. Kvalifikovanost členů je zajištěna pravidelnou odbornou přípravou a vzděláváním, což je základním pilířem pro úspěšné plnění úkolů SDH.

ZÁVĚR TEORETICKÉ ČÁSTI

Teoretická část bakalářské práce zahrnuje zkrácený úvod do problematiky bezpečnosti státu a ochrany obyvatelstva. Tento úvod byl důležitý pro celkové uchopení tématu sboru dobrovolných hasičů. V teoretické části byla využita metoda rešerše.

První kapitola slouží jako úvod do problematiky. Je zde krátce popsán bezpečnostní systém České republiky a bezpečnostní hrozby. Dále je zde rozebrána problematika ochrany obyvatelstva a její právní zakotvení. Definovány jsou i krizové stavy a krizová situace jako taková. Zmíněná je i důležitost partnerství v Evropské unii a NATO z důvodu bezpečnosti.

Druhá kapitola rozebírá integrovaný záchranný systém v ČR. To se skládá z jednotlivých složek, které spadají do skupin základní a ostatní. Rozdělení je naznačeno v tabulce. Jsou zde také zmíněny stupně poplachu a podrobnosti každého stupně jsou graficky vyobrazeny.

Následující třetí kapitola rozebírá téma Hasičského záchranného sboru. Je zde definováno místo sboru v rámci integrovaného záchranného systému. Dále je zde podkapitola ukotvení v právních normách, která má výčet stěžejních zákonů pro HZS. Další podkapitola vysvětluje organizační strukturu, která je v ní i graficky znázorněná.

Čtvrtá kapitola definuje Jednotky požární ochrany, jejich členění a bojový řád.

Pátá kapitola se zabývá tématem sboru dobrovolných hasičů. Zmiňuje třeba i organizaci Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska. Dále popisuje jejich jednotlivé úkoly a složení či pravomoci jednotlivých členů jednotky.

V poslední šesté kapitole byla definována mimořádná událost. Jsou zde příklady antropogenních a naturogenních mimořádných událostí. Zmíněna je i důležitost informovanosti a připravenosti občanů na takové události.

Celkově teoretická část posloužila jako důležitý úvod do problematiky, kterou bude rozebírat praktická část, a to sbor dobrovolných hasičů obce Mostkovice.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

6 HISTORIE A SOUČASNOST OBCE MOSTKOVICE

První zaznamenaná zmínka o obci Mostkovice je z roku 1131. Ve 12. a 13. století obec patřila klášteru v Olomouci. Poté obec prošla rukama mnoho majitelů, jako třeba pánům z Kravař, Pernštejnům či Lichtenštejnům.

K prvnímu lednu 1980 se obec Mostkovice spojila s městem Prostějov. Došlo k tomu tak za vlády KSČ v rámci slučování obcí. Roku 1991 se odtrhla obec Mostkovice od města Prostějova. Obec leží necelé 4 km západně od města Prostějova a 3,5 km východně od obce Plumlov. Je součástí obce s rozšířenou působností (ORP) Prostějov a náleží tedy do Olomouckého kraje. Katastrálně je obec rozdělena na dvě části, a to na území Mostkovice a Stichovice. Nadmořská výška je 253 m.n.m a rozloha čítá necelých 900 ha. Na území obce teče říčka Hloučela a umělý „mlýnský náhon“. Na území obce lze najít vodní nádrž, ubytovací služby, pohostinská zařízení, sportovní a kulturní areály, knihovna, obchody či vzdělávací centrum. Mezi spolky patří JSDH Mostkovice, TJ Sokol Mostkovice, Helios Mostkovice o.s., Základní organizace Českého svazu zahrádkářů Mostkovice a Římskokatolická farnost. V obci se nachází budova obecního úřadu z roku 1956. Součástí budovy je zdravotní středisko, knihovna a hasičská zbrojnice.

K 1.1.2023 žilo v obci celkem 1606 lidí, z toho 788 mužů a 818 žen. Průměrný věk byl u mužů 43,6 a u žen 45,3 (Počet obyvatel v obcích, 2024).

6.1 Významné objekty na území obce

V obci se nachází pár technicky důležitých objektů. Ať už objekty přínosné pro obyvatelstvo, tak potencionálně rizikové či objekty, které se řadí do skupiny měkkých cílů. Nejdůležitější z nich jsou sepsány níže.

Vodní dílo Plumlov

Příčinou stavby vodního díla bylo kolísání množství vody v okolních potocích. V oblasti byl častý nedostatek vody, či naopak velké záplavy (Šubert, 2005). Výstavba hráze na říčce Hloučele byla započata již roku 1913 ale zprovozněna až roku 1936. Dlouhé stavební období bylo způsobeno I. světovou válkou. Vodní dílo Plumlov leží na místě dvou původních rybníků, a to Stichovského a Zlechovského. Původní Stichovská hráz se při stavbě současné hráze zvýšila z původních pěti metrů na sedmáct metrů s délkou o 469,5 metrech. Jedná se o zemní sypanou hráz s návodním jílovým těsněním. Na koruně hráze vede pozemní komunikace o pětmetrové šířce.

Jedná se o víceúčelovou přehradní nádrž. Primární účel stavby byla ochrana před povodněmi a nadlepšování průtoků v oblasti po období sucha. Mezi další účely stavby spadá zajištění odběrů pro odběratele povrchových vod, využití nouzového zdroje pro město Prostějov, rybí hospodářství či výroba elektrické energie. Vodní dílo se skládá z výpustného objektu, bezpečnostního přelivu, vývaru a malé vodní elektrárny Plumlov (MVE Plumlov). MVE zpracovává dva průtoky (VD Plumlov, 2024).

Od roku 2009 do roku 2013 probíhala rozsáhlá rekonstrukce vodního díla. Roku 2011 byla nádrž vypuštěna a veškerý sediment o objemu 236 000 m³ byl odtěžen. V roce 2012 až 2013 proběhla rekonstrukce vypouštěcí věže a návodního líce hráze. Byly vybudované nové opěrné zdi, silnice v koruně, osvětlení, zábradlí aj. Byl vybudován zcela nový most přes tzv. přepad. Náklady na celou přestavbu se vyšplhaly na 136 milionů korun českých.

Obrázek 8 - Vodní dílo Plumlov (Povodňový plán obce Mostkovice, 2024).

Letiště Stichovice

Roku 1935 se Vojenská správa v Brně – velitelství III. armádního sboru rozhodlo v katastru obce vybudovat vojenské letiště. Na letišti byly postaveny hangáry, kasárna a obytný dům pro důstojníky. Zřídilo se zde také letecké učiliště. Vojenská správa německá se roku 1940 rozhodlo letiště rozšířit. Zřízeny byly i dílny, ve kterých se opravovaly a vyráběly speciální letecké přístroje, motory, či se provozovala přímo oprava letadel. Po válce byl na území

letišťe vybudován Vojenský opravárenský závod, který sloužil k opravování zbraní pro armádu a letectvo České republiky (Šubert, 2005).

Výstavba areálu neveřejného letiště začala roku 1990. Roku 2005 byl vystavěn další hangár o 200 metrech čtverečních. O dva roky později bylo postaveno další nové zázemí. V současnosti se jedná o veřejné vnitrostátní letiště. Provozovatel letiště je Deltaklub. Předsedou Deltaklubu je inženýr Evžen Vala. Jedná se o celoroční letiště (O našem letišti, 2023; Aeroklub Stichovice o.s., 2008).

Areál forte

Objekt se nachází severně od obce v blízkosti letiště Stichovice. V místě je usídleno několik desítek firem. Objekt je zaměřen na výrobu, opravu, modernizaci či likvidaci vojenských zbraní, techniky a materiálů, zaměřen je především na protiletadlovou raketovou techniku. Provádí se zde i servis a opravy leteckých pozemních zařízení a kalibrace speciální techniky. (Forte a.s., 2024)

Dalšími významnými objekty jsou např. základní a mateřská škola Mostkovice, rekreační střediska, autokemp, Dům pokojného stáří, Palírna Mostkovice, Autoopravna Všetička Mostkovice, Odtahová služba, obchod s čerpací technikou KOPRO a budova obecního úřadu.

Tabulka s ohrožujícími objekty níže:

Tabulka 2 - Ohrožující objekty na území obce (Zdroj: vlastní, 2024).

Název	Účel	Katastr	Popis umístění	Ohrožující látka
Letiště Stichovice	Doprava	Stichovice	798 02	Pohonné hmoty a maziva
Autoopravna Všetička Mostkovice	Služby	Mostkovice	Prostějovská 25a	Pohonné hmoty a maziva
Odtahová služba	Služby	Mostkovice	Severní 627/1	Pohonné hmoty a maziva
KOPRO	Průmysl + služby	Mostkovice	Prostějovská 232/61	Pohonné hmoty a maziva
Palírna Mostkovice	Průmysl	Stichovice	Stichovická 322/1	Ethanol
Areál Forte	Průmysl	Stichovice	529	Pohonné hmoty a maziva
VD Plumlov	Energetika	Stichovice	Západní část obce	Voda – Povodeň

6.2 Varování a informování obyvatelstva v obci

Důležité je zmínit systém varování a informování obyvatelstva v obci. Správná a včasná sdělení o mimořádné události obyvatelstvu snižuje vliv na život a draví občanů.

Dle slov zaměstnankyně úřadu, obec do roku 2006 využívala systém rotační sirény. Ten byl ale nahrazen novou elektronickou rotační sirénou druhu Tesla Blatná UEAJ 600/1800. Ta je umístěna ve středu obce hned za budovou obecního úřadu. Siréna se ovládá i manuálně v kanceláři starosty obce či v budově obecního úřadu. Součástí systému jsou 4 typy varovných signálů a 6 hlasových zpráv. Do varovných signálů se řadí signály jako Katastrofa, Všeobecná výstraha, Zátopová vlna a Požární poplach. V hlasových zprávách to jsou Zkouška sirén, Všeobecná výstraha, Radiační havárie, Chemická havárie, Nebezpečí zátopové vlny a Konec poplachu.

Roku 2013 díky dotacím v rámci proti povodňových opatření obec získala bezdrátový rozhlas SARAH III. Ten je napojený i na systém IZS. V přítomnosti obec tedy disponuje elektrickou sirénou, bezdrátovým rozhlasem o 45 venkovních přijímačích, 100 reproduktory, záložními zdroji a anténami.

Obrázek 9 - Ovládání elektrické sirény (Zdroj: vlastní, 2024).

Obrázek 10 - Vysílací pracoviště (Zdroj: vlastní, 2024)

Obrázek 11 – Vyobrazení místního informačního systému dle povodňového plánu (Povodňový plán obce Mostkvice, 2024).

6.3 Povodňový plán

Povodňový plán obce je základním dokumentem pro ochranu obyvatelstva v rámci území obce. Obsahuje opatření k minimalizování škod vzniklých při povodních, a jsou zde popsány úkoly a činnosti povodňové komise. Slouží k informovanosti obce a obyvatelstva a ke koordinaci složek IZS. Je zpracován v souladu se zákonem o vodách (Povodňový plán obce, 2021).

Stupně povodňové aktivity

První stupeň neboli **stav bdělosti**, povodňové aktivity vzniká v situaci přirozeného povodňového nebezpečí a trvá, dokud příčiny tohoto nebezpečí neustoupí. Lze jej také vyhlásit vydáním varovného sdělení ze strany předpovědní povodňové služby. Děje se tak při splavu ornice z polí do obydlených částí. V takovém případě je spuštěna hlásná a hlídková služba. Na vodních dílech je vyhlášen stav bdělosti, pokud jsou dosaženy mezní hodnoty sledovaných jevů a faktorů, které mohou ohrozit bezpečnost daného díla, nebo pokud jsou zaznamenány mimořádné události, které by mohly vést k vzniku specifické povodně.

Druhý stupeň neboli **stav pohotovosti**, je vyhlášen příslušným povodňovým orgánem v případech, kdy hrozba povodně přechází v povodeň, ale nedochází k významným záplavám a škodám mimo koryto toku. Tento stupeň je také vyhlášen v situacích, kdy jsou překročeny mezní hodnoty sledovaných jevů a faktorů na vodním díle, což ohrožuje jeho bezpečnost. Dále jsou mobilizovány povodňové orgány a další účastníci ochrany proti povodním, a jsou připraveny prostředky pro zabezpečovací práce. Jsou podnikány opatření k minimalizaci dopadů povodně v souladu s povodňovými plány.

Třetí stupeň, **stav bdělosti**, je vyhlášen v případě bezprostředního ohrožení nebo vzniku rozsáhlejších škod, které mohou ohrozit životy a majetek v oblasti postižené záplavami. Také je vyhlášen v situacích, kdy dosáhnou sledované jevy a faktory na vodním díle kritických hodnot, což může ohrozit jeho bezpečnost, a současně jsou spuštěna nouzová opatření (Stupně povodňové aktivity, 2021).

Hlásné profily

Hlásné profily jsou místa na vodních tocích, které slouží ke sledování možného vzniku a průběhu povodně. Rozdělují se do tří kategorií a to A, B a C. První dvě kategorie tvoří celorepublikový systém hlásné služby.

Kategorie A – Do této kategorie spadají základní hlásné profily s vodoměrnými stanicemi. Jsou využívány pro předpovědní povodňovou službu a jsou profesionálně provozované Českým hydrometeorologickým ústavem (ČHMÚ) či správcem povodí. Jsou využívány na národní úrovni.

Kategorie B – Kategorie B zajišťuje doplňkové profily na vodních tocích na krajské úrovni. Zřizují je krajské úřady a provozují je příslušné obce, kam povodí spadá.

Kategorie C – Pomocné hlásné profily využívají obce a vlastníci ohrožených nemovitostí. Jsou tedy lokální a jsou součástí místních varovných systémů. V praxi lze najít u malých toků např. vodočetnou lať či značky vodních stavů (Stupně povodňové aktivity, 2021).

Na území obce se vyskytují dva druhy hlásných profilů. Na vodním díle Plumlov se nachází hlásný profil kategorie A a na povodí Hloučela kategorie C. (Stupně povodňové aktivity, 2021). V rámci přirozené povodně vodního toku Hloučela jsou dle povodňového plánu ohroženy následující objekty:

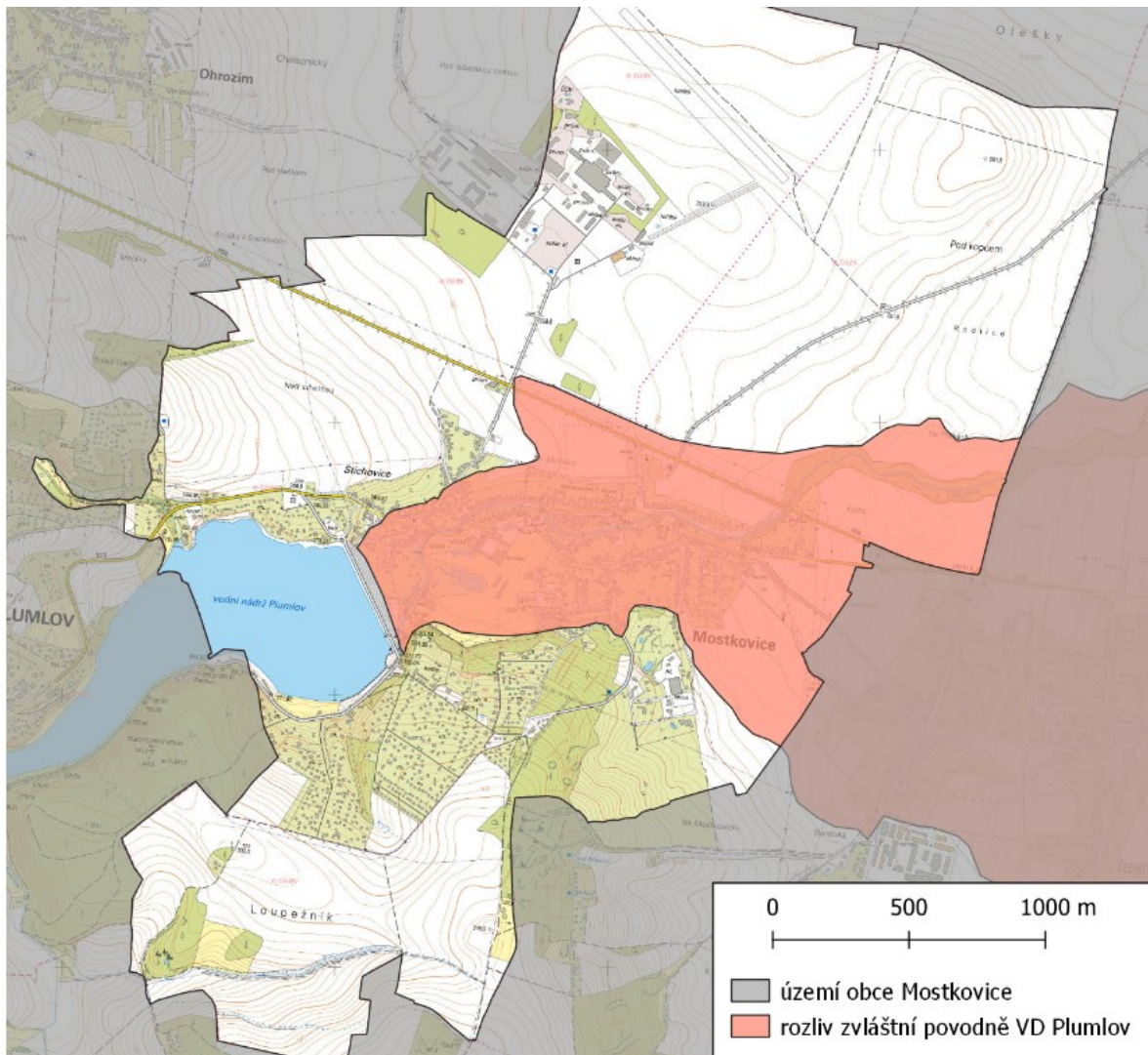
Tabulka 3 - Ohrožené objekty vodního toku Hloučela (Povodňový plán obce Mostkovice, 2024).

Název	Účel budovy	Katastr	Popis umístění
Objekty v ulici Stichovická	Obytné budovy	Stichovice	Stichovická, č.p.: 316, 317, 318
Autoopravna Všetička Mostkovice	Služby	Mostkovice	Prostějovská 25a
Odtahová služba	Služby	Mostkovice	Severní 627/1
KOPRO	Průmysl + služby	Mostkovice	Prostějovská 232/61
Palírna Mostkovice	Průmysl	Stichovice	Stichovická 322/1
Ranč Mostkovice	Služby	Stichovice	Stichovická 319/36
Garáže	Garáže	Mostkovice	č.p.: 170
Obytný dům	Obytné budovy	Mostkovice	č.p.: 1162
Objekty v ulici Prostějovská	Obytné budovy	Mostkovice	Prostějovská č.p.: 1,2,101,102

Zvláštní povodeň

Jak již bylo zmíněno, na území obce leží vodní nádrž Plumlov. Její poruchou či havárií by mohlo dojít ke zvláštní povodni. Zvláštní povodeň se dělí na tři typy. První typ vzniká protržením vodního díla. Druhý vzniká v případě neřízeného odtoku vody z důvodu poruchy hradící konstrukce výpustných zařízení VD. Zvláštní typ povodně typu 3 vzniká v případě, kdy se zvolí mimořádné vypouštění objemu nádrže z důvodu nouzového řešení kritické situace, který by mohla ohrozit bezpečnost vodního díla. Poslední možností, jak může zvláštní povodeň vzniknout, je teroristická či vojenská činnost (Zvláštní povodně, 2024).

V případě zvláštní povodně by došlo k zaplavení velké části obce, viz obrázek č. 12.

Obrázek 12 - Rozliv zvláštní povodně VD Plumlov na území obce Mostkvice (Povodňový plán obce Mostkvice, 2024).

Závěr kapitoly

Na území obce se nachází mnoho objektů, které jsou potencionálním ohrožení místního obyvatelstva. Jako hlavním problémem se jeví riziko zvláštní povodně. V případě protržení hráze by vlna zničila značnou část obce. Obec disponuje elektrickou sirénou a bezdrátovým rozhlasem SARAH III. Oba systémy se jeví jako efektivní způsob varování a informování obyvatelstva.

7 HISTORIE A SOUČASNOST JEDNOTKY SBORU DOBROVOLNÝCH HASIČŮ OBCE MOSTKOVICE

Obec zřizuje sbor dobrovolných hasičů.

Roku 1889 vznikl hasičský sbor v obci Stichovice. Roku 1939 vznikl hasičský sbor v Mostkovicích, tehdy byla ještě obec Stichovice a Mostkovice rozdělena. Teprve později se Stichovice přidaly k Mostkovicím. V době komunistického režimu patřil sbor pod Svaz požární ochrany. V té době se cvičení pořádala, ale sbor dobrovolných hasičů fungoval spíše jen ku pomoci. To znamenalo, že když jednotka přijela k požáru, provozovala činnosti pouze jako řízení provozu a pomáhala při úklidových pracích. Sbor ani nedisponoval pořádným vybavením, které by mohl jiné činnosti umožnit. Krizové řízení se v tu dobu tedy v rámci JSDH vůbec neřešilo. Do roku 1889 majetek SDH spadal pod Svaz požární ochrany. To se ale téhož roku změnilo, kdy se veškerá technika a majetek přesunul pod obec. Sbor měl k roku 1990 celkem 133 členů.

V rámci záplav roku 2002 se tehdejší členové místní jednotky účastnili likvidace následků záplav v obci Píšťany, v okrese Litoměřice.

Roku 2008 získal sbor CAS (cisternová automobilová stříkačka) značky Škoda 706 RHTP. Šlo o bezplatný převod od JSDH obce Protivanov. Sbor si vozidlo zrekonstruoval. Do roku 2015 vlastnila jednotka ještě dopravní automobil IFA AS16. Ten sloužil především při technické pomoci a dálkové dopravě vody.

Sídlem JSDH obce Mostkovice je budova obecního úřadu. JSDH Mostkovice spadá pod JPO V. Momentálně se jednotka skládá z 15 členů, jeden velitel, čtyři strojníci, pět zdravotníků. Členové jednotky se každoročně účastní přeškolení na provádění úkolů OO. To má formu jak teoretického, tak praktického výcviku. Poslední cvičení, kterého se jednotka účastnila, se uskutečnilo 19.04.2024. Tématem bylo vyhledávání osob v nepřístupném terénu. Přešlý výcvik roku 2023 se týkal rozsáhlého požáru lesa, na který je jednotka předurčena.

7.1 Popis technického zabezpečení sboru dobrovolných hasičů obce Mostkovice

Jednotka disponuje dvěma hasičskými automobily. Jedná se o jednu cisternovou automobilovou stříkačku a o jeden dopravní automobil.

Vozidlo CAS Iveco Euro Cargo

Jednotka má k dispozici od roku 2016 vozidlo CAS IVECO Euro Cargo s nástavbou CAMIVA. Jde o dovoz z Francie, ročník 1998. Při nákupu mělo přes 13 000 ujetých km. Nádrž má objem 3 000 litrů a průtok čerpadla je 2 000 l/m. Pěnidlem vůz nedisponuje. Auto uveze v kabině 7+1 osob. Kvůli výšce vozu musela být podlaha na stanici snížena.

Obrázek 13 - Vozidlo CAS IVECO Euro Cargo zepředu (Zdroj: vlastní, 2024)

Obrázek 14 - vozidlo CAS IVECO Euro Cargo z boku (Zdroj: vlastní, 2024)

DA Mercedes Benz Vito

Dále vlastní od roku 2014 vozidlo DA 9 Mercedes Benz Vito 4x2, sloužící většinou k přepravě osob o maximálním počtu 5. V přední části lze umístit dvě osoby, v zadní tři. Vozidlo není z boku řádně označeno, protože neprošlo úplnou homologací. Momentálně se mluví a pořízení nového dopravního automobilu, který by měl i řadu technických vybavení.

Obrázek 15 - DA 9 Mercedes Benz Vito (Zdroj: vlastní, 2024)

Od roku 2014 přívěsný vozík pro přepravu příslušenství. Dalším vybavením, které má sbor k dispozici, jsou například:

- Vozidlová radiostanice Motorola GM 360;
- Plovoucí čerpadlo Honda;
- Dýchací přístroje Saturn S7/S5, dýchací přístroje (DP) typu Dräger PSS 4000;
- Požární stříkačka;
- Proudnice C 52 Turbosupon;
- Elektrocentrála Heron (Sbor dobrovolných hasičů Mostkovice, 2023).

7.2 Výjezdy jednotky sboru dobrovolných hasičů obce Mostkovice za rok 2023

V roce 2023 se JSDH obce Mostkovice účastnila celkem 17 výjezdů, z toho třikrát se jednalo o cvičení. Ve všech případech jednotka splnila svoji desetiminutovou lhůtu výjezdu ze svého místa dislokace. JSDH musí tvořit zprávy o výjezdu. Obsaženy jsou informace jako druh a místo zásahu. Jsou vypsány i časy ohlášení, výjezdu, příjezdu, likvidace, návrat na základnu apod. Je zde vypsáno použité technické vybavení, ochranné prostředky (jako dýchací přístroje) a členové účastníci se výjezdu, zranění aj. Zmíněny jsou i další složky IZS, které se na zásahu podílely.

Velitel při každém zásahu má dvě vysílačky. S jednou komunikuje s OPIS, s tou druhou s dalšími členy jednotky.

1. výjezd

1.2.2023 prováděla JSDH obce Mostkovice průzkum a transport zraněného pacienta na území místního letiště Stichovice. Výjezd jednotky byl 8 minut po ohlášení. Na místo zásahu se dostavila jednotka jen 3 minuty po výjezdu. V CAS Iveco přijelo 6 členů sboru. Na místě spolupracovali s jednotkou HZS Olomoucké kraje Prostějov, s PČR a s vozem Rychlé zdravotnické pomoci (RZP).

2. výjezd

21.4.2023 proběhl taktické cvičení „Rozsáhlý požár lesa“, kterému je JSDH Mostkovice předurčena. Výcvik proběhl na území obce Ptení, vzdálené 18 km. Ohlášení jednotce proběhlo v čase 8:40. Výjezd z místa dislokace byl v 8:48, takže jednotka stihla vyjet

v desetiminutovém rozmezí. Příjezd na místo zásahu připadl na čas 9:08. Doba bojového rozvinutí byla 9:15. Příjezd na základnu až v 13:29.

Vzhledem k tomu, že je jednotka předurčena na ochranu obyvatelstva, a především na požáry lesa, prováděla jednotka průzkum. Následně 5 členů hasilo dvěma proudy C a přitom prováděla kyvadlovou dálkovou dopravu vody. Byla využita cisternová automobilová stříkačka. Výjezdu se účastnilo 7 členů jednotky včetně velitele. Spolupracovali s obecní policií, se třemi jednotkami HZS Olomouckého kraje, dvěma jednotkami PČR a s ZZS.

3. výjezd

29.4. 22:55 byl vyhlášen poplach JSDH Mostkovice z důvodu požáru v místním autokempu. Výjezd je datován k času 23:02 a příjezd na místo zásahu na čas 23:07. Zde jednotka provedla průzkum, a 3000 l vody požár uhasila a místo zásahu osvětlila. Na místo zásahu přijela CAS Iveco s pěti členy a následně i DA Mercedes Benz Vito s dalšími třemi členy. Jednotka spolupracovala s PČR a místní samosprávou. Poté probíhala až do ranních hodin kontrola místa zásahu v případě potenciálního rozhoření.

4. výjezd

Po dohodě s HZS Olomoucké kraje stanice Prostějov vyjíždí jednotka v 13:04 na prohlídku místního vojenského prostoru. Na místě jednotka o čtyřech členech spolupracovala s Vojenskou hasičskou jednotkou (VHJ) Vyškov, jednotkou HZS Olomouckého kraje stanice Prostějov a s JSDH obce Ptení. Cílem bylo seznámení jednotky s prostorem pro případ vzniku požáru.

5. výjezd

Jednotce bylo v 07:54 nahlášena spadená větev přes pozemní komunikaci mimo obec. Osmičlenná jednotka v 8:00 vyjela a přijela na místo zásahu v 08:02. Zde provedla průzkum, řídila provoz na komunikacích a odstranila překážku. Spolupracovala na místě zásahu s PČR.

6. výjezd

18.06.2023 v 16:26 dostává jednotka oznámení o silniční dopravní nehodě. Výjezd se uskutečnil k času 16:32 a to v podobě šestičlenného týmu ve voze CAS IVECO a tříčlenného týmu v DA Mercedes Benz Vito. Příjezd obou vozidel připadl na čas 16:34. Zde JSDHO Mostkovice provedlo průzkum, protipožární opatření, řízení silničního provozu na pozemní

komunikaci a zasypávání uniklých provozních kapalin. S jednotkou spolupracovala posádka ZZS a PČR. Na konec zásahu pak připadl úklid vozovky a odtlačení havarovaného motorového vozidla mimo komunikaci.

7. výjezd

Na žádost starosty obce a po ohlášení na KOPIS Ol kraje vyjela jednotka k likvidaci sršního hnízda v chatové oblasti. Členové jednotky použily obleky proti obtížnému hmyzu a sprej proti hmyzu.

8. výjezd

24.07.2023 v 17:47 byl ohlášen pád stromu na budovu kostela. V 17:53 vyjela jednotka v podobě šestičlenné skupiny ve voze CAS Iveco a čtyřčlenná jednotka v DA Mercedes Benz Vito. Po příjezdu v čase 17:54 si velitel jednotky vyžádal pomoc s výškovou technikou. Na místě proběhla spolupráce s jednotkami HZS Olomouckého kraje stanice Prostějov a stanice Olomouc. Místní jednotka provedla průzkum, řídila provoz na komunikacích, zajistila nebezpečnou oblast a následně zajistila pomocí plachty část poničené střechy.

9. výjezd

30.07.2023 23:38 byl ohlášen požár domu s přístavkem. 9 minut po vyhlášení dojela jednotka v podobě tříčlenného týmu v DA a sedmičlenného týmu v CAS Iveco na místo události, kde fungovala jako záloha. Jednotka se poté po 15 minutách z důvodu dostatečných SaP na místě zásahu vrací zpět na základnu.

10. výjezd

Na žádost KOPIS Olomouckého kraje vyjela jednotka 9 minut po vyhlášení poplachu v 00:11 ke spadenému stromu na pozemní komunikaci. Na místě již zasahovala JSDHO Prostějov-Vrahovice. Po odstranění překážky se osmičlenná jednotka v CAS Iveco vrací zpět na základnu.

11. Výjezd

Dne 03.09.2023 v 14:18 byla na OPIS nahlášen výskyt neznámé modré látky na hladině. Na místo 9 minut od ohlášení dorazila sedmičlenná posádka CAS Iveco JSDHO Mostkovice. Dále na místě zasahovali: HZS Olomoucké kraje stanice Prostějov, PČR a správce vodní nádrže Plumlov. Po měření PH vody a kyslíku žádná nebezpečná látka nalezena nakonec nebyla. Hodinu po příjezdu se jednotka vrací zpět na základnu.

12. Výjezd

Dne 09.09.2023 v 10:02 byl nahlášen požár osobního automobilu Citroen Xsara Picasso na parkovišti před místním obchodem s čerpadly. Doba příjezdu jednotky byla v 10:09 a požár byl již v plném rozvinu. K uhašení požáru bylo použito vysokotlaké vedení z CAS 20 IVECO. Po příjezdu místní jednotky o sedmi členech se na místo zásahu dostavila i HZS Olomouckého kraje stanice Prostějov a PČR. Řidiči vozidla Citroenu byly zjištěny popáleniny druhého stupně a byla zavolána ZZS. Po uhašení požáru, ochlazení vozu a po vyšetření vzniku požáru probíhal úklid parkoviště zasaženého požárem. JSDHO Mostkovice v průběhu zásahu řídila i provoz na pozemní komunikaci.

Obrázek 16 - Auto po požáru 1 (Zdroj: vlastní, 2024)

Obrázek 17 - Auto po požáru 2 (Zdroj: vlastní, 2024)

13. Výjezd

Dne 13.09.2023 v 19:22 byl ohlášena požár rodinného domu, v 8 km vzdálené obci. JSDHO Mostkovice vyjíždí z místa dislokace v 19:28 v podobě šestičlenného týmu ve voze CAS 20 Iveco a tříčlenného týmu v DA Mercedes Benz Vito. Na místo zásahu se jednotka dostavila v 19:37. Na místě proběhla spolupráce s jednotkami HZS Olomouckého kraje a s JDSHO Krumsín, Plumlov, Prostějovičky a Kostelec na Hané. Úkolem JSDHO Mostkovice byla pomoc při rozebírání střešní konstrukce a vyklízení půdního prostoru od hořlavých materiálů. Členové využili dýchací přístroje (DP) typu Dräger PSS 4000.

14. Výjezd

21.09.2023 v 16:12 byl ohlášena požár rodinného domu vzniklý po přechozím výbuchu. Jednotka o šesti členech v CAS 20 Iveco a třech členech v DA Mercedes Benz Vito vyjela v 16:22 a na místo 18 km vzdáleném zásahu se dostavila v 16:43. Zde probíhala spolupráce s jednotkami HZS, JSDHO, ZZS, PČR, s Plynárenskou pohotovostní službou, Pohotovostní službou el. rozvodných závod a další místní samosprávou. Úkolem JSDHO Mostkovice bylo ve spolupráci s JSDHO Držovice zajistit týlové práce pro zasahující hasiče (tj zajištění a rozdávaní pitné vody a občerstvení apod.). Pět členů pomáhalo také u technických kontejnerů. Pět hodin od příjezdu se jednotka vrací zpět na základnu. V rámci zásahu byla zachráněna osoba nad 65 let.

15. Výjezd

Dne 29.10. 2023 bylo nahlášeno na OPIS požár automobilu, konkrétně „kouře pod kapotou“. 16:15 vyjela tříčlenná jednotka DA Mercedes Benz Vito a sedmičlenná jednotka CAS 20 Iveco z místa dislokace. Na místo zásahu se dostavila v 16:15, kde jednotka provedla průzkum a zjistila, že se o požár nakonec nejedná. Šlo pouze o technickou závadu. Na místě zasahovala i jednotka HZS Olomouckého kraje stanice Prostějov a PČR. Po odtlačení vozidla mimo pozemní komunikaci dostává jednotka pokyn velitele zásahu k návratu na základnu.

16. výjezd

Dne 07.11.2023 v 16:13 byl nahlášen údajný požár automobilu před místní základní školou. Výjezd sedmičlenné jednotky v CAS 20 Iveco proběhl v 16:19 a příjezd v 16:20. Po provedení průzkumu přijela i jednotka HZS Olomoucké kraje stanice Prostějov a PČR. Průzkumem bylo zjištěno, že se nejedná o požár, nýbrž jen o zadýmení z podvozku, kvůli

zapnutí nezávislého topení. Na místě zásahu JSDHO Mostkovice řídila provoz na pozemní komunikaci. Po deseti minutách dostala jednotka pokyn k vrácení na základnu.

17. výjezd

Dne 30.11.2023 pořádala JSDH obce Mostkovice taktické cvičení okrsku č. 20. Námětem cvičení byl požár kotelny v místní mateřské škole. Úkolem všech jednotek bylo efektivní komunikace s KOPIS Olomouckého kraje, komunikace jednotek na místě události, průzkum, vypnutí el. energie a plynu, natažení šesti útočných proudů typu „C“, práce s dýchacími přístroji a evakuace osob (12 dětí, 2 učitelky a dalších 8 osob) z mateřské školy. Z toho 4 osoby byly zraněné.

Výjezd jednotky byl v podobě sedmičlenného týmu v CAS 20 Iveco a čtyřčlenného týmu v DA Mercedes Benz Vito pak v 17:21. Po příjezdu na místo jako první v 17:23 bylo úkolem jednotky vypnutí elektrické energie a plynu a následný průzkum. Dále proběhlo hašení „na sucho“ uvnitř budovy. Jednotka také pomáhala s ošetřením zraněných osob a jejich následného transportu a evakuace. Dále osvětlila místo zásahu. Po hodině příjezdu na místo zásahu a následného vyhodnocení cvičení se s ostatními jednotkami JSDHO Mostkovice vrací zpět na stanici.

Závěr kapitoly

Jednotka SDH obce Mostkovice má dlouho historii. Současně disponuje dvěma vozidly, které používá pro včasné dostavení se na místo zásahu. To dokazují i záznamy z posledních 17 výjezdů. Jednotka prochází v pravidelných intervalech různými výcviky, cvičeními a školeními, aby byla schopná správně a efektivně plnit úkoly jednotky.

8 SWOT ANALÝZA JEDNOTKY SBORU DOBROVOLNÝCH HASIČŮ OBCE MOSTKOVICE

Použitím SWOT analýzy bude vyhodnocena akceschopnost a celkový stav JSDH obce Mostkovice. Prvním krokem je třeba si zvolit silné a slabé stránky sboru a následně potencionální hrozby či příležitosti.

Silné stránky:

- Zaměstnání členů JSDH na území obce: Zde se jedná především o rychlé dostavení se na stanici v případě vyhlášení výjezdu z místa pracoviště a aktivní účast při pořádaných akcích.
- Vybavenost: Jednotka disponuje od roku 2016 JSDHO Mostkovice vozidlem CAS Iveco.
- Výjezdová doba: Za poslední rok byla vždy dodržena 10minutová lhůta na výjezd ze stanice.
- Komunikace: Na stanici byl pořízen i přístroj pro rozesílání SMS o výjezdech, tzv. SMS svolávač. V případě, kdy někomu z členů nepříjde SMS oznámení od OPISu o výjezdu, tento přístroj ho maximálně do 30 s rozešle i těm, co informování nebyli. V rámci sboru probíhá také efektivní komunikace mezi členy.

Slabé stránky

- Nedostatek mladých členů: Členové stárnou, to tvoří riziko především dřívějšího fyzického a psychického vyčerpání.
- Nedostatek proškolených členů: Někteří stávající členové nejsou řádně doškolení. Je to z důvodu jejich nepřítomnosti na předem domluveném školení a následném nenahrazení své nepřítomnosti.
- Časová náročnost zaměstnaných osob: Být členem v JSDH je pro jinde zaměstnané osoby časově náročné. Zde je třeba zmínit nejen výjezdy, ale i cvičení, školení a organizace různých akcí pro obec, jako plesy, tzv želené neděle aj. Z toho důvodu se nemohou takových akcí zúčastnit či i vynechají možná školení.
- Zastaralá technika: Největším problémem je DA Mercedes Vito, který bude ale potencionálně nahrazen novým DA s možným využitím dotace EU. Momentálně není vůz ani dostatečně označen.

Příležitosti

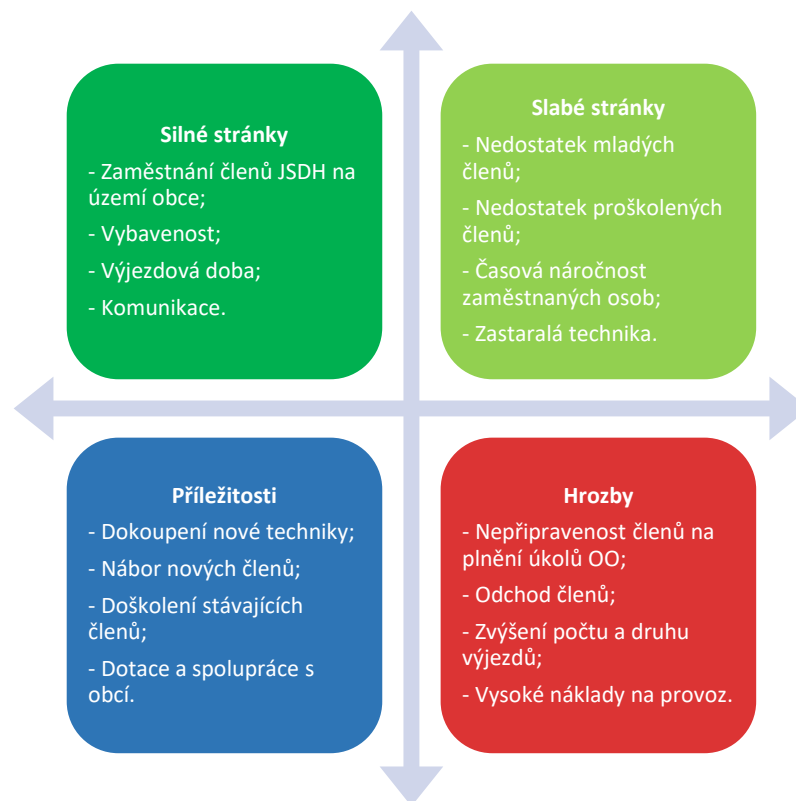
- Dokoupení modernější techniky: Jak již bylo zmíněno u slabých stránek, sbor disponuje dopravním automobilem, který může být, ale nahrazen novějším a vybavenějším vozem. Znamenalo by to zefektivnění různých zásahů. V mnoha případech by se nemusela např. při technické pomoci CAS Iveco, ale stačil by jen tento dopravní automobil.
- Propagace náboru nových členů: Největší problém sboru je personální zabezpečení. Nedostatek mladých lidí by šlo vyřešit nábořem, motivací či přiblížením činnosti jednotky právě místním občanům, kteří by byli schopní se stát součástí jednotky a tím zlepšit její výkon.
- Motivace pro doškolení již přítomných členů: Někteří stávající členové nejsou dostatečně proškolení, jako zbytek jednotky. Problém je jejich nepřítomnost na předem domluvených školení. Doškolení např. i nějakou formou motivace, by mohla vyřešit problém.
- Dotace a spolupráce s obcí: Obec a JSDH již v minulosti získala dotace např. i pro koupi CAS Iveco a další technické vybavení. Mohlo by se tak stát i v budoucnu. Starosta obce dobře komunikuje i s velitelem jednotky a aktivně se angažuje v inovaci jak celé stanice, tak i ve vybavení jednotky. Tato spolupráce a aktivní přístup je efektivní a vlastně i skoro jediný způsob, jak vybavenost jednotky vylepšit a zvýšit tím tak její akceschopnost.

Hrozby

- Nepřipravenost členů na plnění úkolů OO: Někteří členové si neprošli školením a aktivně se své činnosti v JSDH nevěnují. Tím mohou vzniknout situace, kdy nejsou dostatečně připravení na své předurčené aktivity. Nevědomost či velké chyby mohou způsobit potencionální ztráty jak na majetku, tak na životech občanů.
- Odchod členů: Jak již bylo zmíněno, členové stárnou a někteří se sboru aktivně nevěnují. Vzniká tím hrozba jejich odchodu, a ještě většímu personálnímu oslabení jednotky. Bez členů jednotka fungovat nelze.
- Zvýšení počtu a druhu výjezdů: Zvýšení počtu a druhu výjezdů může vést z několika důvodů. Jedním je např. klimatická změna. Zvýšené teploty a dlouhá sucha zvyšují riziko lesních požárů, na které je jednotka předurčena. Dalším důvodem může být

stárnoucí objekty v katastru obce. Zanedbané objekty či opotřebované zvyšují riziko havárií aj. Dalším důvodem je i stárnutí obyvatelstva. Modernizace techniky, jako zvýšený počet elektro automobilů, může způsobit situace, na které jednotka nemusí být připravena.

- Vysoké náklady na provoz: Událostmi ve světě, třeba neutuchajícími konflikty na blízkém východě, se neustále zvyšuje cena paliv. Dalším problémem jsou i zvyšující se ceny energií, které následně ovlivňují i další odvětví. Neustále se zvyšující se ceny na provoz mohou zapříčinit škrty v rozpočtu na jiných místech.

Obrázek 18 - SWOT analýza (Zdroj: vlastní, 2024)

Číselné vyhodnocení SWOT analýzy

Po zvolení silných a slabých stránek je třeba zvolit jejich body, a to v intervalu 1 až 5. Stejně tak po zvolení příležitostí a hrozeb je třeba přiřadit body, tentokrát v intervalech -1 až -5. Po zvolení bodů je třeba přiřadit váhu ke každé položce ve SWOT analýze. Součet vah musí tvořit číslo 1. Po součinu bodu a váhy je zvolen příslušný parametr. Dále je třeba sečíst

výsledky v jednotlivých kvadrantech. Tím vzniknou 4 čísla, dvě kladná a dvě záporná. Dvě kladná patří do interní části podniku, dvě záporná do té externí.

V silných stránkách byl kladen důraz především na první dva body, a tj. zaměstnání členů JSDH na území obce a její vybavenost. Obojí bylo ohodnoceno 4 body a po sečtení vah 0,3 výslednou hodnotu 1,2. Celkový výsledek pro silné stránky je 3,6.

Tabulka 4 – Silné stránky SWOT (Zdroj: vlastní, 2024)

Silné stránky			
Parametr	Body	Váha	Výsledek
Zaměstnání členů JSDH na území obce	4	0,3	1,2
Vybavenost	4	0,3	1,2
Výjezdová doba	3	0,2	0,6
Komunikace	3	0,2	0,6
	<1,5>	∑ 1	∑ 3,6

V rámci slabých stránek byl vyzdvížen nedostatek mladých členů a nedostatek proškolených již stávajících členů. Podobně jako u silných stránek, i zde byly zvoleny body -4 a váha 0,3. Výsledná hodnota u těchto dvou položek je tudíž stejná jako u silných stránek a tj. 1,2. Celkový výsledek slabé stránky je -3,4.

Tabulka 5 – Slabé stránky SWOT (Zdroj: vlastní, 2024)

Slabé stránky			
Parametr	Body	Váha	Výsledek
Nedostatek mladých členů	-4	0,3	1,2
Nedostatek proškolených členů	-4	0,3	1,2
Časová náročnost zaměstnaných osob	-3	0,2	0,6
Zastaralá technika	-2	0,2	0,4
	<-1,-5>	∑ 1	∑ -3,4

Výsledek interní části je po sečtení výsledků slabých a silných stránek 0,2.

V příležitostech byl kladen důraz nejvíce na položku „nábor nových členů“, která byla ohodnocena 4 body. Konečný výsledek příležitostí činní 2,9.

Tabulka 6 – Příležitosti SWOT (Zdroj: vlastní, 2024)

Příležitosti			
Parametr	Body	Váha	Výsledek
Dokoupení nové techniky	2	0,2	0,4
Nábor nových členů	4	0,3	1,2
Doškolení stávajících členů	3	0,3	0,9
Dotace a spolupráce s obcí	2	0,2	0,4
	<1,5>	∑ 1	∑ 2,9

V hrozbách byl nejkritičtější položkou odchod členů z JSDH. Obodován byl číslem -5 a vahou 0,4. Dalším důležitým bodem byla nepřipravenost členů JSDH na plnění úkolů OO, z důvodu nedostatečného školení. Obodována byla číslem -4 a vahou 0,3. Výsledné číslo hrozeb je -4,1.

Tabulka 7 – Hrozby SWOT (Zdroj: vlastní, 2024)

Hrozby			
Parametr	Body	Váha	Výsledek
Nepřipravenost členů na plnění úkolů OO	-4	0,3	1,2
Odchod členů	-5	0,4	2
Zvýšení počtu a druhu výjezdů	-3	0,2	0,6
Vysoké náklady na provoz	-3	0,1	0,3
	<-1,-5>	∑ 1	∑ - 4,1

Vyhodnocení SWOT analýzy

Po sečtení interní a externí části, vychází výsledná hodnota celé SWOT analýzy. V tomto případě se jedná o číslo 1.

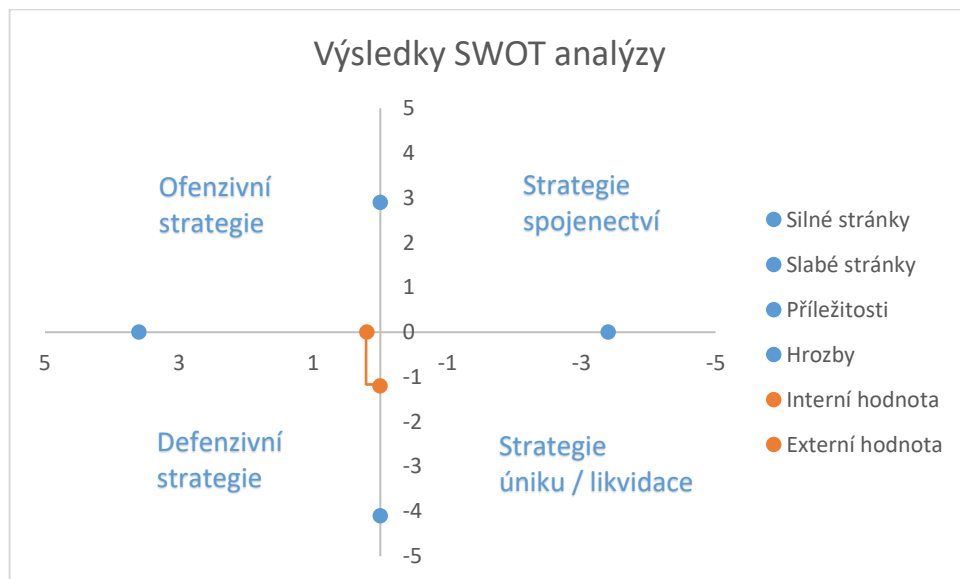
Výsledek interní části: 0,2

Výsledek externí části: - 1,2

Výsledná hodnota: $0,2 - 1,2 = 1$

Výsledný graf 1 je rozdělen na jednotlivé kvadranty, které dle výsledku vypovídají o dané strategii daného podniku, v tomto případě analýza vypovídá o aktuálním stavu JSDH obce Mostkovic. V tomto případě vyšla hodnota 1. Po doplnění do grafu vychází defenzivní

strategie. To je strategie silného podniku či organizace, v tomto případě jednotky sboru dobrovolných hasičů v obci Mostkovice, který se nachází v nepříznivém prostředí.

Graf 1 – Vyobrazení výsledku analýzy SWOT (Zdroj: vlastní, 2024)

Výsledkem je tedy zřejmé, že by se jednotka měla zaměřit především na doplnění sboru novými členy a zaškolila ty již přítomné. Jednotka je technicky vybavena na své prozatímní činnosti dostatečně a spolupráce s obcí může tuto část sboru ještě vylepšit.

Závěr analýzy

Použitím SWOT analýzy byl vyhodnocen aktuální stav jednotky sboru dobrovolných hasičů. Výsledek SWOT analýzy nám ukázal, že interní část je v kladu a externí v mínusu. Výsledná hodnota činí 1 a jedná se tak o defenzivní strategii. Znamená to, že v rámci podniku dominují silné stránky a hrozby. Výsledkem vzešel na povrch fakt, že i když má jednotka v rámci možností vyhovující výbavu, největší problém je ten personální. Členové sboru stárnou a jsou fyzicky i psychicky vyčerpější, což tvoří možné překážky v efektivní práci. Zvyšuje se tak i pravděpodobnost možných úrazů i na straně JSDH. Jako doporučení vyšlo uskutečnění naboru nových členů a zvýšit motivaci stávajících členů si daná školení doplnit, aby jednotka byla připravena jak na stávající, tak na nové druhy hrozeb, které se jak na území obce, tak v její blízkosti mohou objevit.

9 ISHIKAWA DIAGRAM

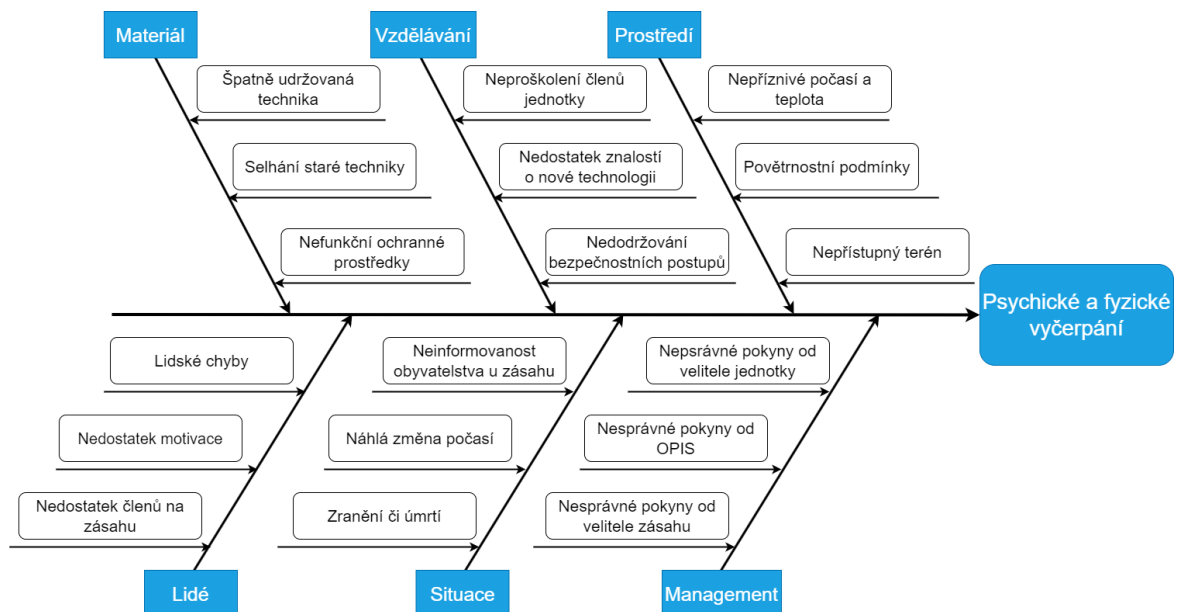
Velitel JSDH obce Mostkovice zdůraznil, že největším problémem v jednotce je stáří a nedostatek členů. Jako hlavním problémem je tedy nejen úplný odchod, ale i fyzické a psychické vyčerpání. Ishikawa diagram je způsob analýzy, která určuje možné příčiny vznikajícího problému a jeho následků v podniku, v tomto případě v jednotce sboru dobrovolných hasičů.

Jako prvním krokem je tedy důležité si zvolit problém, na který se analýza bude zaměřovat. V tomto případě po konzultaci s velitelem jednotky bylo zvoleno fyzické a psychické vyčerpání členů.

Jako druhým krokem je si zvolit zdroje možných příčin. V tomto případě byly zvoleny následovně:

- Lidé – zde se jedná o příčiny problému způsobené lidmi. V tomto případě se může jednat o nedostatek členů v jednotce při zásahu, nedostatečná motivace jednotlivých členů efektivně pracovat, lidské chyby aj.
- Vybavení a materiál – sem spadá technika, kterou jednotka disponuje. V tomto případě se lze bavit např. o požárních automobilech, dýchacích přístrojích, zásahových oblecích aj. Technika může selhat v případě její špatné údržby či samotného stárnutí a opotřebení.
- Školení a vzdělávání – tato kategorie obsahuje položky, které souvisí s nedostatečným školením a výcvikem stávajících členů. To ústí v to, že členové nemají dostatečné informace o tom, jak se v určitých situacích zachovat, jak spolupracovat s dalšími složkami IZS apod. Mají nedostatek znalostí o nových technologiích. Může také vzniknout nedostatečné dodržování bezpečnostních postupů při výjezdech a zásazích, nedostatečná ochrana členů pomocí ochranných prostředků či správných postupů aj.
- Management – zde se řadí příčiny nesprávného řízení jednotky a zásahu. Mohou přijít nesprávné pokyny od velitele zásahu, velitele jednotky, OPISu, starosty, hejtmana apod. z důvodu neodhadnutí situace, špatné komunikace aj. Nesprávné pokyny mohou způsobit prodloužení celého zásahu, či ztížit jeho podmínky.

- Situace – jedná se o změnu při zásahu, které ho ztěžují a prodlužují. Může se jednat o nedostatek vody, změnu větru, nedostatečnou informovanost obyvatelstva, které pak znesnadňuje průběh příjezdu na místo zásahu a celý průběh zásahu aj.
- Prostředí: Jde o prostředí, ve kterém se členové jednotky SDH pohybují. Jako příčiny problému tedy mohou být např. nepříznivé počasí, povětrnostní podmínky, déšť, nepřístupný terén, příliš vysoká či příliš nízká teplota aj.

Obrázek – Ishikawa diagram (Zdroj: vlastní, 2024)

Závěr analýzy

Ishikawa diagram je nástroj, ve kterém je zvolen jeden problém a pomocí jednotlivých kategorií popisující příčiny je celý proces analyzován. Jako problém čili hrozbu pro jednotku, bylo zvoleno psychické a fyzické vyčerpání jejích členů. Bylo zvoleno 6 druhů příčin, a to Materiál, Vzdělávání, Prostředí, Lidé, Situace a Management. Celá analýza ukazuje, že je problém velice komplexní a vyřešením či zajištěním jedné příčiny, se zcela nevyřeší, pouze minimalizuje. Psychické a fyzické vyčerpání teda nesouvisí pouze s věkem člena, ale také na mnoho dalších faktorech, na které je třeba před, během, a i po zásahu brát zřetel.

10 NÁVRH PRO ZLEPŠENÍ

Díky SWOT analýze byly zjištěny největší problémy JSDH obce Mostkovice. Nejvýraznějším zjištěním této analýzy je, že největší potíže spočívají v personálním zabezpečení jednotky. Členové jednotky sboru stárnou a čelí jak fyzickému, tak psychickému vyčerpání, což může negativně ovlivnit schopnost účinně reagovat na vznikající situace a hrozby při mimořádných událostech. Toto zjištění zdůrazňuje potřebu přijmout opatření k udržení a posílení personálního stavu.

Nábor nových členů

Jedním z hlavních doporučení je realizace aktivního náboru nových členů do jednotky sboru. Získání nových členů dokáže posílit schopnost jednotky efektivně se podílet na zásazích. To je důležité především kvůli ochraně majetku, zdraví a životy osob a životního prostředí. Popularizaci členství jednotky lze šířit např. propagací v místním vzdělávacím středisku, na komunitních akcích, nástěnkách a online prostřednictvím sociálních medií.

Školení stávajících členů

Dále je důležité zaměřit se na zvýšení motivace stávajících členů. Neúčast na školeních a nezodpovědný přístup může způsobit velké problémy ve funkčnosti jednotky. Nevědomost postupů a správného chování při účasti na mimořádných událostí může způsobit ztráty na majetku a poškodit zdraví a životy nejen obětí mimořádné události, ale samotných členů zasahujících jednotek.

Nákup novější techniky

Je také třeba zhodnotit možnou modernizaci a doplnění technického vybavení, které umožní účinněji reagovat na různé typy mimořádných událostí. To může zahrnovat pořízení nových hasičských vozidel, technických zařízení a ochranných prostředků pro členy jednotky. Jako příkladem může být nákup nového dopravního automobilu, který by měl schválenou homologací a byl by řádně a efektivně vybaven. Koupí nového automobilu by se zrychlil přesun jednotky z místa dislokace na místo zásahu a zefektivnila by se jejich práce na místě.

Nábor nových členů do jednotky, její propagace, školení nových a stávajících členů a investice do moderní techniky. Integrovaní těchto doporučení pomůže posílit jednotku sboru dobrovolných hasičů obce Mostkovice, zvýšit její schopnost reagovat na měnící se podmínky při mimořádných událostech a zajistit bezpečnost a ochranu občanů obce před hrozícím nebezpečím.

ZÁVĚR

Cílem bakalářské práce bylo pomocí SWOT analýzy zjistit aktuální stav a akceschopnost jednotky sboru dobrovolných hasičů obce Mostkovice a také provést rešerši ohledně jejich historie a současnosti. V teoretické části byl popsán systém ochrany obyvatelstva v České republice, včetně jednotky sboru dobrovolných hasičů, hasičského záchranného sboru, mimořádných událostí aj.

Obec Mostkovice v Olomouckém kraji je vystavena různým rizikům, která mohou ohrozit bezpečnost jejích obyvatel a majetku. Důležitou složkou pro obec je jednotka sboru dobrovolných hasičů. S dostupným vybavením, jako jsou vozidla, radiostanice, plovoucí čerpadlo a další, představuje tato jednotka důležitý prvek v ochraně obce proti možným haváriím a katastrofám. Jejich role je nejen reagovat na existující nebezpečí, ale také připravit se na potenciální události a minimalizovat rizika spojená s ohrožujícími objekty v oblasti. Celkově lze konstatovat, že účinný a dobře vybavený sbor dobrovolných hasičů hraje klíčovou roli v ochraně obce Mostkovice před mimořádnými událostmi a potenciálními hrozbami.

Sbor využívá svých silných stránek dobře, ať už v podobě dobré vybavenosti sboru, třeba v podobě v roce 2016 pořízené CAS 20 Iveco, tak i třeba proto, že je mnoho členů zaměstnaných na území obce. Největší hrozbou se ukázalo být personální zabezpečení. Průměrný věk členů se zvyšuje a tím se zvyšuje i riziko psychického a fyzického vyčerpání. Největší hrozbou pro JSDH obce Mostkovice je potencionální odchod členů z jednotky. Je tedy třeba udělat nábor nových mladých zaškolených členů a zaškolit ty stálé. Důležitým aspektem na zvážení je i nákup nového dopravního automobilu. Tím by se zařídilo vylepšení stavu jednotky a tím by se zvýšila i úroveň ochrany obyvatelstva na území obce a jejím okolí.

Je třeba brát v potaz nejen časté mimořádné události, jako požáry, spadené stromy kvůli vichřicím apod., ale i ty méně časté, které ale obec ohrožují potencionálně neustále. V případě vzniku zvláštní povodně by byla zatopena prakticky celá obec a v tuto chvíli by byla potřebná pomoc nejen místní JSDH ale i dalších jednotek v okolí.

Poslední rok se v obci zvažuje stavba plazmové spalovny na území bývalého vojenského podniku Areál Forte. Stavba takové potencionálně nebezpečné budovy, tedy nového zdroje ohrožení, v katastru obce by ještě zvýšila potřebu jednotku dovybavit a zesílit. V rámci komunikace s velitelem jednotky byl kladen důraz také na informovanost obyvatelstva. Neinformované obyvatelstvo může zhoršit průběh jak cesty na zásah na pozemní

komunikaci, tak následný průběh samotného zásahu. Občané neví, jak by se měli v daných situacích chovat a mnohdy dopravu blokují. Největším problémem je nečinné přihlížení a foto či video dokumentace mimořádné události a samotného zásahu. Zvyšuje se tak dojezdová doba složek IZS a snižuje se pravděpodobnost efektivní záchrany majetku a osob. Velitel každoročně v obecním občasníku se snaží obyvatelstvo informovat jak o činnostech sboru, tak o správném způsobu chování a reakcí místního obyvatelstva. Ani členové IZS nejsou neomylní, ale je třeba dát důraz na informovanost obyvatelstva, aby se minimalizovaly škody na majetku, zdraví, životech a životním prostředí.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Aeroklub Stichovice o.s., 2008. Online. Dostupné z: <https://akstichovice.webnode.cz/>. [cit. 2024-04-10].

BLAŽEK, Jiří, 2014. *Úkoly JSDHO*. Online. SH ČMS. Vzdělávání členů SH ČMS. Dostupné z: <https://www.vzdelavani-dh.cz/publicCourse?id=53&head=97&subhead=153>. [cit. 2024-04-06].

Bojový řád jednotek požární ochrany, 2024. Online. Hasičský záchranný sbor. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/bojovy-rad-jednotek-pozarni-ochrany-v-dokumentech-491249.aspx>. [cit. 2024-04-06].

Bojový řád, 2024. Online. Hasiči vzdělávání. 2013-2024. Dostupné z: <https://www.hasici-vzdelavani.cz/content/bojovy-rad#bojovy%20rad%20-%20ochrana%20obyvatel>. [cit. 2024-01-06].

CENTRUM PRO BEZPEČNÝ STÁT Z.S., 2017. *OČMU*. Online. Dostupné z: <https://www.ocmu.cz/>. [cit. 2024-03-19].

Co je to NATO, 2024. Online. North Atlantic Treaty Organization. Dostupné z: https://www.nato.int/nato-welcome/index_cz.html. [cit. 2024-03-19].

ČESKO, 2000. Zákon č. 239/2000 Sb. Zákon o integrovaném záchranném systému a změně některých zákonů. In: *Zákony pro lidi*. online. AION CS, 2010-2024. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-239>. [cit. 2024-03-09].

ČLOVĚK V TÍSNI O.PS., 2024. *Tornado na jižní Moravě a vyhlášení sbírky SOS Morava*. Online. ČLOVĚK V TÍSNI O.PS. Pomáhej s námi - Člověk v tísní. Dostupné z: <https://www.clovekvtisni.cz/jak-pomahame-lidem-tornado-na-morave-7876gp>. [cit. 2024-03-09].

DAVID, VILÁŠEK, FIALA JOSEF a VONDRÁŠEK MILOŠ, 2023. *Integrovaný záchranný systém ČR na počátku 21. století*. Karolinum. ISBN 978-80-246-5067-8. Dostupné také z: <https://www.bookport.cz/AccountSaml/SignIn/?idp=https://shibboleth.utb.cz/idp/shibboleth&returnUrl=/kniha/integrovaný-zachranny-system-cr-na-pocatku-21-stoleti-12196/>

Definice pojmu terorismus, 2024. Online. MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. Ministerstvo vnitra České republiky. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/definice-pojmu-terorismus.aspx>. [cit. 2024-03-19].

Enhanced Fujita Scale, (b.r.). Online. National Weather Service. Dostupné z: https://www.weather.gov/tae/ef_scale. [cit. 2024-03-09].

Epidemic, Endemic, Pandemic: What are the Differences?, 2024. Online. Columbia University Irving Medical Center. Dostupné z: <https://www.publichealth.columbia.edu/news/epidemic-endemic-pandemic-what-are-differences>. [cit. 2024-03-09].

Forte a.s., © 2024. Online. Dostupné z: <https://www.fortecas.cz/>. [cit. 2024-04-06].

GŘ HZS ČR, © 2024. *Právní předpisy v oblasti ochrany obyvatelstva*. Online. Hasičský záchranný sbor České republiky. In: www.hzscr.cz. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/pravni-predpisy-v-oblasti-ochrany-obyvatelstva.aspx>. [cit. 2024-04-05].

HASIČSKÝ ZÁCHRANNÝ SBOR ČR, 2023. *Statistická ročenka*. [cit. 2024-04-21].

Chování občana při mimořádné události, 2024. Online. HZS Olomouckého kraje. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/chovani-obcana-pri-mimoradne-udalosti.aspx>. [cit. 2024-03-19].

Jednotky PO, 2024. Online. HZS hlavního města Prahy. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/menu-jednotky-pozarni-ochrany-jednotky-pozarni-ochrany-jednotky-po.aspx?q=Y2hudW09NA%3D%3D>. [cit. 2024-04-06].

Jednotky SDH obcí/podniků, 2024. Online. Hasiči vzdělávání. 2013-2024. Dostupné z: <https://www.hasici-vzdelavani.cz/content/jednotky-sdh-obcipodniku-vykon-sluzby>. [cit. 2024-01-06].

LEGRAND, Jérôme. *Common Security and Defence Policy*. Online. In: www.europarl.europa.eu/, 2023. Dostupné z: https://www.europarl.europa.eu/erpl-app-public/factsheets/pdf/en/FTU_5.1.2.pdf.

Metodika a problematika členství v JSDH, 2017. Online. Dostupné z: <http://www.avjsdh.cz/wp-content/uploads/2017/02/Metodika-%C4%8Dlenstv%C3%AD-AVJSDH-v3R81.pdf>. [cit. 2024-04-21].

Mimořádná událost. Definice, druhy a řešení prostřednictvím IZS, 2024. Online. CRDR SPOL. S R.O. BOZP a PO – bezpečnost práce. Dostupné z: https://www.bozp.cz/aktuality/mimoradna-udalost/#kap_1. [cit. 2024-03-09].

Mimořádná událost. Definice, druhy a řešení prostřednictvím IZS, 2024. Online. CRDR SPOL. S R.O. BOZP a PO – bezpečnost práce. Dostupné z: https://www.bozp.cz/aktuality/mimoradna-udalost/#kap_1. [cit. 2024-03-09].

Mimořádné události, 2023. Online. Krizport. Dostupné z: <https://www.krizport.cz/ohrozeni/hrozby-v-jmk/mimoradne-udalosti#1>. [cit. 2024-03-09].

MINISTERSTVO VNITRA, 2024. *Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2025 s výhledem do roku 2030*. Online. MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. Databáze strategií. Dostupné z: <https://www.databaze-strategie.cz/cz/mv/strategie/koncepce-ochrany-obyvatelstva-do-roku-2025-s-vyhledem-do-roku-2030>. [cit. 2024-04-21].

MRÁZOVÁ, Klára a KÁNDLOVÁ, Lucie, 2024. „*Myslel jsem, že bouchnul kotel.*“ *Jihozápad Čech postihlo zemětřesení o síle 3,9 stupně. Lidé popisují otřesy i dunění*. Online. Novinky. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/clanek/domaci-jihozapad-cech-postihlo-zemetreseni-o-sile-skoro-4-stupne-lide-popisuji-otresy-i-duneni-40463394>. [cit. 2024-03-09].

O našem letišti, © 2023. Online. Deltaklub. Dostupné z: <https://deltaklub.cz/onasnov.html>. [cit. 2024-04-10].

Ministerstvo vnitra České republiky: Praktický průvodce a rádce úředníka, 2021. Online. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky. ISBN 978-80-7616-101-6. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/soubor/ochrana-obyvatel-a-krizove-rizeni.aspx>. [cit. 2024-02-26].

Kolektiv autorů, 2015. Praha: Ministerstvo vnitra – Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR. ISBN 978-80-86466-62-0.

Počet obyvatel v obcích, 2024. Online. Český statistický úřad. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/pocet-obyvatel-v-obcich-k-112023>. [cit. 2024-04-21].

POVODNĚ, 2023. Online. Krizport. Dostupné z: <https://www.krizport.cz/rady/chytre-blondynky-radi/povodne>. [cit. 2024-03-19].

Povodňový plán obce Mostkovice, 2024. Online. Dostupné z: <https://www.edpp.cz/povodnovy-plan/mostkovice/>. [cit. 2024-04-10].

Povodňový plán obce, 2021. Online. Povodňový plán obce Mostkovice. Dostupné z: https://www.edpp.cz/mos_uvod/. [cit. 2024-04-10].

Průručka funkcionáře sboru 2019, 2024. Online. Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska. Dostupné z: <https://www.dh.cz/index.php/usek-vnitroorganizacni/dokumenty/917-prirucka-funkcionare-sboru>. [cit. 2024-04-06].

Severe weather 101, 2021. Online. NSSL. Dostupné z: <https://www.nssl.noaa.gov/education/svrwx101/tornadoes/>. [cit. 2024-03-09].

Severoatlantická aliance (NATO), 2024. Online. Ministerstvo zahraničních věcí. Dostupné z: https://mzv.gov.cz/jnp/cz/zahranicni_vztahy/bezpecnostni_politika/nato/index.html. [cit. 2024-03-19].

SH ČMS, 2024. *Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska*. Online. Dostupné z: <https://www.dh.cz/>. [cit. 2024-04-06].

Stupně poplachu IZS, 2024. Online. Bezpečnost Praha eu. Dostupné z: <https://bezpecnost.praha.eu/clanky/stupne-poplachu-izs>. [cit. 2024-04-05].

Stupně povodňové aktivity, 2021. Online. Povodňový plán Mostkovice. Dostupné z: https://www.edpp.cz/mos_stupne-povodnove-aktivity/. [cit. 2024-04-10].

SVOBODA, ing. Radek, 2018. *Krizové stavy*. Online. KRAJSKÝ ÚŘAD PLZEŇSKÉHO KRAJE. Krizový portál. Dostupné z: <https://krizoverizeni.plzensky-kraj.cz/clanek/krizove-stavy>. [cit. 2024-03-09].

ŠINGER, Miroslav, 2024. *Podrobný prieskum škôd po tornáde na Morave 24.6.2021*. Online. SHMÚ. Dostupné z: <https://www.shmu.sk/sk/?page=2049&id=1229>. [cit. 2024-03-09].

ŠUBERT, Josef, 2005. *Mostkovice v zrcadle 20. století*. 1. Kostelec na Hané: JOLA.

VD Plumlov, 2024. Online. Povodí Moravy. Dostupné z: <https://www.pmo.cz/cz/o-podniku/vodni-dila/plumlov/>. [cit. 2024-03-05].

VILÁŠEK, Josef a FIALA, Miloš, 2010. *Vybrané kapitoly z ochrany obyvatelstva*. Praha: Karolinum. ISBN 978-80-246-1856-2

VILÁŠEK, Josef a FUS, Jan, 2022. *Krizové řízení v ČR na počátku 21. století*. Druhé, upravené vydání. Praha: Univerzita Karlova, nakladatelství Karolinum. ISBN 978-80-246-5498-0.

Základní – pravidelná odborná příprava členů, 2024. Online. Hasiči vzdělávání. 2013-2024. Dostupné z: <https://www.hasici-vzdelavani.cz/content/zakladni-pravidelna-odborna-priprava-clenu-0>. [cit. 2024-01-06].

Zákon o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, 2024. Online. Zákony pro lidi. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-239>. [cit. 2024-04-21].

Zákon o zdravotnické záchranné službě, 2024. Online. Zákony pro lidi. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2011-374>. [cit. 2024-04-21].

Zemětřesení, 2024. Online. Novinky. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/tag/zemetreseni-38089>. [cit. 2024-04-05].

Zvláštní povodně, © 2024. Online. HZS Kraj vysočina. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/zvlastni-povodne.aspx>. [cit. 2024-04-10].

Bezpečnostní strategie České republiky, 2023. In: . Dostupné také z: https://mocr.army.cz/images/id_40001_50000/46088/Bezpecnostni_strategie_Ceske_republiky_2023.pdf.

Integrovaný záchranný systém, 2024. Online. GENERÁLNÍ ŘEDITELSTVÍ HASIČSKÉHO ZÁCHRANNÉHO SBORU ČR. Hasičský záchranný sbor. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/integrovaný-zachranny-system.aspx>. [cit. 2024-04-24].

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

CAS	Cisternová automobilová stříkačka
CNG	Stlačený zemní plyn
DA	Dopravní automobil
EU	Evropská unie
HZS ČR	Hasičský záchranný systém České republiky
IZS	Integrovaný záchranný systém
JPO	Jednotky požární ochrany
JSDH	Jednotka sboru dobrovolných hasičů
JSVV	Jednotný systém varování a vyrozumění
LPG	Liquified Petroleum Gas
MBA	Master of Business Administration
MU	Mimořádná událost
NATO	North Atlantic Treaty Organization
OČMU	Ochrana člověka za mimořádných událostí
OO	Ochrana obyvatelstva
OPIS	Operační a informační středisko
ORP	Obec s rozšířenou působností
PČR	Policie České republiky
SBOP	Společná bezpečnostní a obranná politika
SDH	Sbor dobrovolných hasičů
SDOO	Skupiny dobrovolníků pro ochranu obyvatelstva
TEU	Smlouva o Evropské unii
VD	Vodní dílo
VHJ	Vojenská hasičská jednotka
ZaLP	Záchranné a likvidační práce

ZZS Zdravotnická záchranná služba

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1 – Bezpečnostní systém (vlastní zpracování)	12
Obrázek 2 – Vztah ochrany obyvatelstva, civilní ochrany a civilní obrany (vlastní zpracování).....	14
Obrázek 3 - Krizové situace a krizové stavy (vlastní zpracování, převzato z: (Ministerstvo vnitra České republiky, 2021).....	17
Obrázek 4 - Stupně poplachu (vlastní zpracování).....	22
Obrázek 5 - Mapa škod s přiřazenou intenzitou tornáda podle stupnice IF (Šinger, 2024).24	
Obrázek 6 – Organizační struktura HZS ČR (vlastní zpracování)	29
Obrázek 7 – Úkoly JSDH obcí (vlastní zpracování).....	35
Obrázek 8 - Vodní dílo Plumlov (Povodňový plán obce Mostkovice, 2024).....	42
Obrázek 9 - Ovládání elektrické sirény (Zdroj: vlastní, 2024).....	44
Obrázek 10 - Vysílací pracoviště (Zdroj: vlastní, 2024)	45
Obrázek 11 – Vyobrazení místního informačního systému dle povodňového plánu (Povodňový plán obce Mostkovice, 2024).	45
Obrázek 12 - Rozliv zvláštní povodně VD Plumlov na území obce Mostkovice (Povodňový plán obce Mostkovice, 2024).....	48
Obrázek 13 - Vozidlo CAS IVECO Euro Cargo zepředu (Zdroj: vlastní, 2024)	50
Obrázek 14 - vozidlo CAS IVECO Euro Cargo z boku (Zdroj: vlastní, 2024).....	51
Obrázek 15 - DA 9 Mercedes Benz Vito (Zdroj: vlastní, 2024).....	51
Obrázek 16 - Auto po požáru 1 (Zdroj: vlastní, 2024)	55
Obrázek 17 - Auto po požáru 2 (Zdroj: vlastní, 2024)	55
Obrázek 18 - SWOT analýza (Zdroj: vlastní, 2024).....	60

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1 - Základní a ostatní složky (Integrovaný záchranný systém, 2024).	20
Tabulka 2 - Ohrožující objekty na území obce (Zdroj: vlastní, 2024).	43
Tabulka 3 - Ohrožené objekty vodního toku Hloučela (Povodňový plán obce Mostkovice, 2024).	47
Tabulka 4 – Silné stránky SWOT (Zdroj: vlastní, 2024).....	61
Tabulka 5 – Slabé stránky SWOT (Zdroj: vlastní, 2024).....	61
Tabulka 6 – Příležitosti SWOT (Zdroj: vlastní, 2024)	62
Tabulka 7 – Hrozby SWOT (Zdroj: vlastní, 2024).....	62

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha P I: Tabulka výjezdů

PŘÍLOHA P I: TABULKA VÝJEZDŮ

Číslo zásahu	Datum zásahu	Čas výjezdu	Čas návratu na základnu	Počet a specializace hasičů	Další složky IZS	Ukončení zásahu
1	01.02.2023	16:05	16:40	Velitel vozidla - 1 Řidič - 1 Hasič - 4	HZS ČR a jednotky PO, PČR	Na pokyn velitele zásahu
2	21.04.2023	8:48	13:29	Velitel vozidla - 1 Řidič - 1 Hasič - 5	HZS ČR a jednotky PO, PČR, ZZS, Obecní policie	Ukončení taktického cvičení
3	29.04.2023	23:02	4:57	Velitel vozidla - 2 Řidič - 2 Hasič - 4	PČR	Po utlumení požáru a předání místa zásahu majiteli
4	10.06.2023	13:04	16:53	Velitel vozidla - 1 Řidič - 1 Hasič - 2	-	Po seznámení a postupech při možném vzniku požáru
5	11.06.2023	8:02	8:17	Velitel vozidla - 1 Řidič - 1 Hasič - 6	PČR	Po odstranění větví z komunikace na pokyn velitele zásahu

Číslo zásahu	Datum zásahu	Čas výjezdu	Čas návratu na základnu	Počet a specializace hasičů	Další složky IZS	Ukončení zásahu
6	18.06.2023	16:32	17:39	Velitel vozidla - 2 Řidič - 2 Hasič - 5	PČR, ZZS	Po provedení likvidačních prací na pokyn velitele zásahu
7	26.06.2023	19:15	19:44	Velitel vozidla - 2 Řidič - 2 Hasič - 6	-	Po odstranění sršního hnízda
8	24.07.2023	17:53	22:17	Velitel vozidla - 2 Řidič - 2 Hasič - 6	PČR	Po zajištění nebezpečné oblasti na pokyn velitele zásahu
9	30.07.2023	23:47	0:37	Velitel vozidla - 2 Řidič - 2 Hasič - 6	PČR	Na pokyn velitele zásahu
10	27.08.2023	0:20	0:42	Velitel vozidla - 1 Řidič - 1 Hasič - 6	Pohotovostní služba el. rozvodných závad	Po ohlášení na KOPIS
11	03.09.2023	14:27	15:37	Velitel vozidla - 1 Řidič - 1 Hasič - 5	PČR, Vodárenská pohotovostní služba, ČIŽP	Na pokyn velitele zásahu

Číslo zásahu	Datum zásahu	Čas výjezdu	Čas návratu na základnu	Počet a specializace hasičů	Další složky IZS	Ukončení zásahu
12	09.09.2023	10:09	11:02	Velitel vozidla - 1 Řidič - 1 Hasič - 5	PČR, ZZS	Po uhašení vozidla na pokyn velitele zásahu
13	13.09.2023	19:28	23:16	Velitel vozidla - 1 Řidič - 2 Hasič - 6	PČR	Po vyklizení hořlavých materiálů na pokyn velitele zásahu
14	21.09.2023	16:22	22:16	Velitel vozidla - 2 Řidič - 2 Hasič - 6	Samospráva, plynárenská pohotovostní služba, HZS ČR a jednotky PO, PČR, ZZS, Pohotovostní služba el. rozvodných závad	Po zajištění oken a dveří poškozených výbuchem na pokyn velitele zásahu
15	29.10.2023	16:15	16:42	Velitel vozidla - 2 Řidič - 2 Hasič - 6	PČR	Po odtlačení vozidla z vozovky na pokyn velitele zásahu

Číslo zásahu	Datum zásahu	Čas výjezdu	Čas návratu na základnu	Počet a specializace hasičů	Další složky IZS	Ukončení zásahu
16	07.11.2023	16:19	16:33	Velitel vozidla - 1 Řidič - 1 Hasič - 6	PČR	Po dokončení řízení dopravy na pokyn velitele zásahu
17	30.11.2023	17:21	18:25	Velitel vozidla - 2 Řidič - 2 Hasič - 7	HZS ČR a jednotky PO	Po dokončení a vyhodnocení taktického cvičení